

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

ZAKON O JAKIM ALKOHOLNIM PIĆIMA

Sarajevo, juni 2023. godine

ZAKON O JAKIM ALKOHOLNIM PIĆIMA

I - OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Ovim zakonom uređuju se proizvodnja, registracija, kvalitet, zaštita geografskih oznaka, deklarisanje i promet jakih alkoholnih pića, nadležnosti u provođenju ovog zakona, kao i druga pitanja od značaja za jaka alkoholna pića.

Član 2. (Veza sa propisima EU)

Usklađivanje odredbi ovog Zakona vršeno je sa zadnjom konsolidovanom verzijom UREDBE (EU) 2019/787 EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 17. aprila 2019. o definisanju, opisivanju, prezentiranju i označavanju jakih alkoholnih pića, upotrebi naziva jakih alkoholnih pića u prezentiranju i označavanju drugih prehrambenih proizvoda, zaštiti oznaka geografskog porijekla za jaka alkoholna pića, upotrebi etilnog alkohola i destilata poljoprivrednog porijekla u alkoholnim pićima te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 110/2008 (SL L 130, 17.5.2019.), objavljenom 25.05.2021. godine (02019R0787 — HR — 25.05.2021 — 001.003 — 1).

Član 3. (Primjena zakona)

- (1) Odredbe ovog Zakona primjenjuju se na destilat poljoprivrednog porijekla i sva jaka alkoholna pića koja se nalaze na tržištu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH) bilo da su proizvedena u Federaciji BiH ili izvan nje, kao i ona namijenjena za izvoz.
- (2) Izuzetno, ako zemlja uvoznica to zahtijeva, jaka alkoholna pića se mogu izvoziti iako ne ispunjavaju uslove kvalitete propisane ovim zakonom, na osnovu dogovorene izvozne kvalitete navedene u ugovoru.
- (3) Odredbe ovog Zakona se primjenjuju i na upotrebu etil alkohola i/ili destilata poljoprivrednog porijekla u proizvodnji alkoholnih pića.

Član 4. (Značenje pojedinih pojmova)

- (1) Za potrebe ovog Zakona primjenjuju se slijedeći pojmovi:
 - a) “*destilacija*” je fizički proces razdvajanja tečnih supstanci na osnovu razlike u tački ključanja;
 - b) “*destilat poljoprivrednog porijekla*” je alkoholna tečnost, dobijena alkoholnom fermentacijom i destilacijom poljoprivrednih sirovina, koji ima karakteristike sirovine od koje potiče i nema svojstva etilnog alkohola;
 - c) “*etil alkohol poljoprivrednog porijekla*” je alkohol proizveden redestilacijom sa rektifikacijom poslije alkoholne fermentacije sirovina poljoprivrednog porijekla, koji se koristi za proizvodnju jakih alkoholnih pića, macerata, boja, aroma i aditiva;
 - d) “*redestilacija*” je ponovna destilacija destilata sa nižim sadržajem etanola;
 - e) “*rektifikacija*” je uzastopna destilacija sa ciljem dobijanja etanola što većeg stepena čistoće;
 - f) “*fermentacija*” je biohemijska transformacija ugljenih hidrata (monosaharida) u alkohol (etil alkohol);

- g) “*maceracija*” je tehnološki postupak kojim se uz pomoć destilata ili etil alkohola ekstrahuju aromatični sastojci iz biljnih plodova, cvjetova i listova;
- h) “*zaslađivanje*” je korištenje jednog ili više sljedećih proizvoda u pripremi jakih alkoholnih pića:
- 1) polubijeli šećer, bijeli šećer, ekstra bijeli šećer, dekstroza, fruktoza, glukozni sirup, rastvor šećera, rastvor invertnog šećera, sirup invertnog šećera, kako su definisani u važećem propisu o šećerima,
 - 2) rektificirani koncentrisani mošt od grožđa, koncentrirani mošt od grožđa, svježi mošt od grožđa,
 - 3) prženi šećer, koji je dobijen isključivo kontrolisanim zagrijavanjem saharoze bez dodatka baza, mineralnih kiselina ili drugih hemijskih dodataka,
 - 4) med, kako je definisano u propisima o medu i drugim pčelinjim proizvodima,
 - 5) sirup rogača,
 - 6) bilo koji drugi ugljikohidrati koji imaju isti učinak kao proizvodi navedeni u tačkama od 1) do 5);
- i) “*miješanje*” znači spajanje jakog alkoholnog pića koje pripada kategoriji jakih alkoholnih pića iz Priloga I ovog Zakona ili oznaci geografskog porijekla s jednim ili više:
- 1) drugih jakih alkoholnih pića koja ne pripadaju istoj kategoriji jakih alkoholnih pića iz Priloga I,
 - 2) destilatima poljoprivrednog porijekla;
 - 3) etilnim alkoholom poljoprivrednog porijekla;
- j) “*kupažiranje*” je spajanje dva ili više jakih alkoholnih pića iste kategorije, koja se u svom sastavu neznatno razlikuju u pogledu načina proizvodnje, upotrebe različitih uređaja za destilaciju, perioda sazrijevanja ili starenja, geografskog područja proizvodnje, pod uslovom da tako proizvedeno jako alkoholno piće pripada istoj kategoriji, kao i jako alkoholno piće prije kupažiranja;
- k) “*dodavanje alkohola*” znači dodavanje etil alkohola poljoprivrednog porijekla i/ili destilata poljoprivrednog porijekla jakom alkoholnom piću;
- l) “*dodavanje vode*” u proizvodnji jakog alkoholnog pića dopušteno je pod uslovom da je kvalitet vode u skladu s važećim propisima o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće, te da se dodavanjem vode ne mijenjaju svojstva proizvoda, a voda može biti destilirana, demineralizirana, očišćena ili omekšana;
- m) “*sazrijevanje*” ili “*starenje*” je proces koji se odvija u odgovarajućim posudama, tokom kojeg dolazi do određenih prirodnih reakcija, koje jakom alkoholnom piću daju posebna organoleptička svojstva koje ranije nije imalo;
- n) “*aromatiziranje*” znači dodavanje aroma (definisane posebnom propisu o aromama), ili aromatiziranih prehrambenih proizvoda u proizvodnji jakih alkoholnih pića, jednim ili više navedenih postupaka: dodavanjem, maceracijom, alkoholnom fermentacijom ili destilacijom alkohola u prisutnosti aroma ili aromatizovanih prehrambenih proizvoda ili njihovim natapanjem u alkoholu;
- o) “*bojenje*” znači upotrebu jedne ili više boja u proizvodnji jakih alkoholnih pića;
- p) “*alkoholna jačina*” je odnos između zapremine čistog alkohola prisutnog u proizvodu pri temperaturi od 20°C i ukupne zapremine tog proizvoda pri istoj temperaturi, izraženo u procentima;
- q) “*količina isparljivih materija*” je količina svih isparljivih materija, osim etil alkohola i metanola, sadržanih u jakom alkoholnom piću koje se proizvodi isključivo destilacijom;
- r) “*opisivanje*” znači izraze koji se koriste za označavanje i prezentovanje na ambalaži jakog alkoholnog pića, na dokumentima koji se prilažu prilikom prijevoza, na komercijalnim ispravama, posebno na računima i otpremnicama, te u oglašavanju jakog alkoholnog pića;

- s) *“prezentiranje”* znači izraze koji se koriste za označavanje i na ambalaži, te u oglašavanju i prodajnim promocijama proizvoda, na slikama ili slično te na spremnicima, uključujući na boci ili zatvaraču;
- t) *“označavanje”* znači svaka riječ, pojedinosti, žig, zaštitni znak, slikovni prikaz ili simbol koji se odnosi na proizvod i koji se nalazi na bilo kojoj ambalaži, ispravi, oglasu, etiketi, obruču ili privjesku koji prate ili se odnose na taj proizvod;
- u) *„etiketa”* znači bilo koja oznaka, robna marka, žig, slikovni ili drugi opisni prikaz, napisan, otisnut, označen, reljefno nanesen ili utisnut na ili pričvršćen za ambalažu ili spremnik s hranom;
- v) *„ambalaža”* znači zaštitni omoti, kartoni, sanduci, spremnici i boce koje se koriste za prijevoz ili prodaju jakih alkoholnih pića;
- w) *“originalno pakovanje”* je pojedinačno punjenje, zatvaranje u ambalažu i deklarisanje jakog alkoholnog pića, koje se nakon otvaranja ne može vratiti u prvobitno stanje;
- x) *“prodajni naziv”* je naziv pod kojim se jako alkoholno piće stavlja u promet;
- y) *“proizvođač”* je pravno lice i obrtnik koje se bavi proizvodnjom jakih alkoholnih pića, te fizičko lice koje se bavi proizvodnjom destilata poljoprivrednog porijekla, koji su upisani u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića;
- z) *“mjesto porijekla”* je mjesto ili regija u kojoj je obavljena faza proizvodnog postupka u kojoj je jako alkoholno piće dobilo svoja bitna karakteristična svojstva;
- aa) *“proizvodnja alkoholnih pića”* obuhvata sve tehnološke postupke potrebne za dobijanje alkoholnih pića;
- bb) *“proizvođačka specifikacija”* je dokument koji sačinjava proizvođač jakih alkoholnih pića na osnovu kojeg proizvodi to piće, te koji prilaže uz zahtjev za zaštitu geografskog porijekla jakih alkoholnih pića;
- cc) *“registar proizvođača”* je baza podataka o proizvođačima jakih alkoholnih pića;
- dd) *“složenica”* je kombinacija izraza navedenog u nazivu kategorije jakih alkoholnih pića ili oznake geografskog porijekla jakog alkoholnog pića, od kojih potiče sav alkohol u jakom alkoholnom piću, te naziva jednog ili više prehrambenih proizvoda, osim alkoholnih pića i prehrambenih proizvoda koji se koriste za proizvodnju tog jakog alkoholnog pića, odnosno pridjeva izvedenih iz tih naziva, i/ili izraza “liker ili “krem”;
- ee) *„aluzija”* znači direktno ili indirektno upućivanje na jedan ili više službenih naziva iz kategorija jakih alkoholnih pića navedenih u Prilogu I ili na oznake geografskog porijekla jakih alkoholnih pića, osim upućivanja u složenici ili na popisu sastojaka, kako su navedeni u članu 25. st. (2), (3) i (4), pri opisivanju, prezentiranju i označavanju:
 - 1) prehrambenog proizvoda koji nije jako alkoholno piće ili
 - 2) jakog alkoholnog pića koje ispunjava zahtjeve iz kategorija od 33. do 40. Priloga I ili
 - 3) jakog alkoholnog pića koje ispunjava uslove iz člana 23. stava (3a);
- ff) *„geografska oznaka”* znači oznaku kojom se jako alkoholno piće identificira kao piće porijeklom s državnog područja države ili regije ili lokaliteta na tom državnom području ako se kvalitet, ugled ili drugo svojstvo tog jakog alkoholnog pića može uglavnom pripisati njegovom geografskom porijeklu;
- gg) *“službeni naziv”* znači naziv pod kojim se jako alkoholno piće stavlja na tržište;
- hh) *“generički naziv”* znači naziv jakog alkoholnog pića koji je, iako vezan uz mjesto ili regiju u kojima se to jako alkoholno piće izvorno proizvodilo ili stavljalno na tržište, postao uobičajeni naziv za jako alkoholno piće.

(2) Gramatička terminologija korištenja muškog ili ženskog roda podrazumijeva uključivanje oba roda u ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 5.
(Definicija jakih alkoholnih pića)

- (1) U smislu ovog zakona jako alkoholno piće je alkoholno piće koje ispunjava slijedeće zahtjeve:
- a) namijenjeno za ljudsku potrošnju;
 - b) ima posebna organoleptička svojstva;
 - c) sadrži najmanje 15% vol. alkohola.
- (2) Izuzetno od stava 1. tačka c) ovog člana, jakim alkoholnim pićem smatra se i liker od jaja koji ima minimalnu alkoholnu jačinu 14% vol.
- (3) Jakim alkoholnim pićima ne smatraju se pića svrstana u carinsku tarifu pod oznakom 2203, 2204, 2205, 2206 i 2207.

II - PROIZVODNJA JAKIH ALKOHOLNIH PIĆA

Član 6.
(Način proizvodnje)

- (1) Jako alkoholno piće proizvodi se:
- a) direktno upotrebom, zasebno ili u kombinaciji jedne od slijedećih metoda:
 - 1) destilacije fermentisanih proizvoda, sa ili bez dodavanja aroma ili aromatizovanih prehrambenih proizvoda,
 - 2) maceracije ili slične prerade materija biljnog porijekla u etilnom alkoholu poljoprivrednog porijekla, destilatima poljoprivrednog porijekla ili jakim alkoholnim pićima ili njihovom kombinacijom,
 - 3) dodavanja, zasebno ili u kombinaciji, etilnom alkoholu poljoprivrednog porijekla, destilatima poljoprivrednog porijekla ili jakim alkoholnim pićima: aroma, bojila, sladila, te ostalih odobrenih sastojaka u skladu s važećim propisima, kao i drugih poljoprivrednih proizvoda ili prehrambenih proizvoda;
 - b) dodavanjem jakom alkoholnom piću, zasebno ili u kombinaciji nešto od slijedećeg:
 - 1) drugih jakih alkoholnih pića,
 - 2) etil alkohola poljoprivrednog porijekla,
 - 3) destilatima poljoprivrednog porijekla,
 - 4) drugih prehrambenih proizvoda.
- (2) Ako je alkoholnom piću dodana voda, koja može biti destilisana, demineralizovana, pročišćena permeacijom ili omekšana:
- 1) voda treba biti u skladu s propisima o kvalitetu vode za piće,
 - 2) alkoholna jačina jakog alkoholnog pića nakon dodavanja vode treba biti u skladu s članom 5., stav (1), tačka c), ili odgovarajućom kategorijom jakih alkoholnih pića iz Priloga I.

Član 7.
(Sirovine za proizvodnju jakih alkoholnih pića)

- (1) Jaka alkoholna pića mogu se proizvoditi od vlastitog, otkupljenog i uvezenog voća, destilata i drugih sirovina i proizvoda poljoprivrednog porijekla.
- (2) Jaka alkoholna pića sa oznakom zaštićenog geografskog porijekla mogu se proizvoditi od voća, destilata i drugih sirovina i proizvoda poljoprivrednog porijekla iz sopstvene proizvodnje, ili iz otkupa ovih proizvoda od drugih proizvođača.

Član 8.
(Etil alkohol poljoprivrednog porijekla)

Etil alkohol poljoprivrednog porijekla je tekućina koja ispunjava sljedeće zahtjeve:

- a) nema mirisa ni okusa, osim po sirovinama od kojih potiče;
- b) njena minimalna alkoholna jačina iznosi 96,0% vol.;
- c) njen maksimalni udio ostataka ne prelazi:
 - 1) ukupna kiselost (izražena kao sirćetna kiselina): 1,5 grama po hektolitru preračunato na 100% vol. alkohola,
 - 2) esteri (izraženi kao etil acetat): 1,3 grama po hektolitru preračunato na 100% vol. alkohola,
 - 3) aldehidi (izraženi kao acetaldehid): 0,5 grama po hektolitru preračunato na 100% vol. alkohola,
 - 4) viši alkoholi (izraženi kao 2-metil 1-propanol): 0,5 grama po hektolitru preračunato na 100% vol. alkohola,
 - 5) metanol: 30 grama po hektolitru preračunato na 100% vol. alkohola,
 - 6) suhi ekstrakt: 1,5 grama po hektolitru preračunato na 100% vol. alkohola,
 - 7) isparljive baze koje sadrže azot (izražene u azotu): 0,1 grama po hektolitru preračunato na 100% vol. alkohola,
 - 8) furfural: ne može se detektovati.

Član 9.
(Etil alkohol i destilati koji se koriste u jakim alkoholnim pićima)

- (1) Etil alkohol i destilati koji se koriste u proizvodnji jakih alkoholnih pića smiju biti isključivo poljoprivrednog porijekla.
- (2) Za razrjeđivanje ili otapanje boja, aroma ili drugih odobrenih sastojaka koji se koriste u proizvodnji alkoholnih pića koriste se samo etil alkohol poljoprivrednog porijekla, destilati poljoprivrednog porijekla ili jaka alkoholna pića iz kategorija od 1. do 14. iz Priloga I. Taj alkohol koji se koristi za razrjeđivanje ili otapanje boja, aroma ili drugih odobrenih sastojaka smije se koristiti samo u količinama koje su strogo potrebne u tu svrhu.
- (3) Jaka alkoholna pića ne smiju sadržavati alkohol sintetičkog porijekla niti neki drugi alkohol nepoljoprivrednog porijekla.

Član 10.
(Razvrstavanje jakih alkoholnih pića)

Jaka alkoholna pića razvrstavaju se na:

- a) Kategorije jakih alkoholnih pića, prema definicijama utvrđenim u Prilogu I, koji čini sastavni dio ovog zakona;
- b) Ostala jaka alkoholna pića koja ne zadovoljavaju kriterije kategorija Priloga I iz tačke a) ovog člana.

Član 11.
(Opće odredbe kategorija jakih alkoholnih pića)

- (1) Ne dovodeći u pitanje posebna pravila utvrđena za svaku od kategorija jakih alkoholnih pića od 1. do 14. u Prilogu I, jaka alkoholna pića iz tih kategorija:
 - a) proizvedena su alkoholnom fermentacijom i destilacijom isključivo sirovina, koje su u smislu određenih definicija predviđene za pojedino jako alkoholno piće iz Priloga I;
 - b) su bez dodatka razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola;
 - c) nisu aromatizovana;
 - d) bojena su samo karamelom, samo kao sredstvom za popravljavanje boje;

- e) nisu zaslađena, osim u slučaju kako bi se zaokružio konačan ukus proizvoda u količini koja ne prelazi pragove utvrđene za svaku kategoriju u Prilogu I;
 - f) ne sadržavaju dodatke, osim cijelih neprerađenih dijelova sirovina iz kojih se taj alkohol dobija, i koji se uglavnom koriste u dekorativne svrhe.
- (2) Ne dovodeći u pitanje posebna pravila utvrđena za svaku od kategorija jakih alkoholnih pića od 15. do 44. iz Priloga I, jaka alkoholna pića iz tih kategorija mogu:
- a) biti proizvedena od bilo koje poljoprivredne sirovine;
 - b) imati dodan alkohol;
 - c) sadržavati aromatične tvari, prirodne aromatične tvari i aromatizovane prehrambene proizvode;
 - d) biti obojena;
 - e) biti zaslađena.
- (3) Ne dovodeći u pitanje posebna pravila utvrđena u Prilogu II, jaka alkoholna pića koja ne zadovoljavaju pravila utvrđena za svaku od kategorija navedenih u Prilogu I mogu:
- a) biti proizvedena od bilo koje poljoprivredne sirovine ili od bilo kojih prehrambenih proizvoda ili oboje;
 - b) imati dodan alkohol;
 - c) biti aromatizovana;
 - d) biti obojena;
 - e) biti zaslađena.

III - REGISTRACIJA PROIZVOĐAČA JAKIH ALKOHOLNIH PIĆA

Član 12. (Registar proizvođača jakih alkoholnih pića)

- (1) Proizvodnjom jakih alkoholnih pića radi stavljanja u promet može se baviti pravno lice i obrtnik (u daljem tekstu: proizvođač), koji je upisan u Registar poslovnih subjekata/pravnih lica, odnosno, Obrtni registar, u skladu s posebnim propisima i upisan u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića (u daljem tekstu: Registar).
- (2) Proizvodnjom destilata poljoprivrednog porijekla može se baviti i fizičko lice koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar.
- (3) Obavezu upisa u Registar ima i onaj proizvođač koji jako alkoholno piće proizvodi za vlastite potrebe (u daljem tekstu: proizvođač za vlastite potrebe) i to ako proizvedena količina prelazi 40 litara čistog alkohola godišnje po domaćinstvu, odnosno 100 litara jakog alkoholnog pića u toku godine.
- (4) Proizvođač se upisuje u Registar ukoliko ispunjava uslove u pogledu objekata, prostorija, opreme i uređaja, kao i u pogledu stručnog kadra.
- (5) Proizvođač može da vrši i uslužnu destilaciju prevrelog kljuka, odnosno redestilaciju kojom dobija destilat poljoprivrednog porijekla.
- (6) Federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: ministar) donosi Pravilnik o načinu podnošenja zahtjeva za upis u Registar, potrebnoj dokumentaciji, uslovima iz stava (4) ovog člana, sadržaju i načinu vođenja Registra, te brisanju iz Registra.

Član 13. (Upis u Registar)

- (1) Upis u Registar se vrši na osnovu zahtjeva proizvođača koji podnosi gradskom/općinskom organu nadležnom za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: gradski/općinski organ).
- (2) Rješenje o upisu u Registar donosi gradski/općinski organ.

- (3) Primjerak rješenja iz stava (2) ovog člana gradski/općinski organ dostavlja kantonalnom ministarstvu nadležnom za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo) i Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo), te federalnoj i kantonalnim upravama za inspekcijske poslove.

Član 14. (Brisanje iz Registra)

- (1) Proizvođač se briše iz Registra proizvođača ako:
- a) donese odluku o prestanku obavljanja djelatnosti;
 - b) je pravnosnažnom odlukom suda izrečena zabrana obavljanja djelatnosti;
 - c) prestane da ispunjava uslove propisane ovim zakonom i podzakonskim propisima, što u postupku inspekcijskog nadzora utvrđuje nadležna inspekcija.
- (2) Gradski/općinski organ donosi rešenje o brisanju iz Registra, protiv kojeg se može izjaviti žalba kantonalnom ministarstvu, osam dana od prijema rješenja.
- (3) Primjerak rješenja iz stava (2) ovog člana gradski/općinski organ dostavlja kantonalnom i Federalnom ministarstvu i nadležnoj inspekciji.

Član 15. (Evidencija o proizvodnji i prometu)

- (1) Proizvođač je dužan da vodi evidenciju o proizvodnji i prometu jakih alkoholnih pića.
- (2) Evidencija iz stava (1) ovog člana sadrži podatke o vrsti i količini upotrijebljene sirovine, količinu prevrelog kljuka i dobijenog destilata poljoprivrednog porijekla, količini i prodajnom nazivu proizvedenog alkoholnog pića.
- (3) Proizvođač je dužan da dokumentaciju kojom se potvrđuju podaci u evidenciji (npr. ulazi robe, fakture za kupljenu robu, fakture za prodatu robu i sl.), iz st. (1) i (2) ovog člana, čuva za svako proizvedeno jako alkoholno piće najmanje tri godine, računajući od dana u godini u kojoj je prodana posljednja količina određenog jakog alkoholnog pića.

Član 16. (Podrumaska evidencija)

- (1) Proizvođač je dužan da vodi podrumsku evidenciju koja podrazumijeva da:
- a) obilježi svaku posudu sa sirovinom i jakim alkoholnim pićem u objektu za proizvodnju;
 - b) obilježi svaku posudu u kojoj se nalazi destilat poljoprivrednog porijekla i jako alkoholno piće u rinfuznom stanju prema vrsti i namjeni i da na njoj naznači količinu, godinu proizvodnje i sadržaj alkohola u % vol.;
 - c) obilježi posude u kojima se odvija sazrijevanje ili starenje jakog alkoholnog pića, tokom koga dolazi do određenih prirodnih reakcija, koje jakim alkoholnom piću daju organoleptičke osobine koje ranije nije imalo;
 - d) obilježi posudu sa destilatom i jakim alkoholnim pićem koje je potrebno doraditi ili preraditi, sa navođenjem nedostataka u odnosu na propisani kvalitet;
 - e) obilježi posude sa jakim alkoholnim pićem koje ne odgovaraju propisanom kvalitetu, a namijenjene su izvozu.
- (2) Proizvođač koji vrši uslužnu destilaciju prevrelog kljuka, odnosno redestilaciju kojom dobija destilat poljoprivrednog porijekla, dužan je da evidentira u podrumskoj evidenciji količinu prevrelog kljuka i dobijenog destilata poljoprivrednog porijekla.
- (3) Starost jakog alkoholnog pića koje je sazrijevalo određuje se prema starosti najmlađeg dodatog alkoholnog sastojka;
- (4) Podrumarska evidencija vodi se u pisanoj ili u elektronskoj formi.

- (5) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija iz čl. 15. i 16. ovog zakona.

IV - KVALITET JAKIH ALKOHOLNIH PIĆA

Član 17. (Kvalitet)

- (1) Jaka alkoholna pića moraju u proizvodnji i prometu, u pogledu kvaliteta, da ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.
- (2) Za kvalitet jakih alkoholnih pića odgovoran je proizvođač, odnosno uvoznik.
- (3) Ukoliko je jako alkoholno piće proizveo jedan a punio drugi proizvođač, za kvalitet jakog alkoholnog pića odgovoran je proizvođač koji je izvršio punjenje.
- (4) Za kvalitet i zdravstvenu ispravnost destilata poljoprivrednog porijekla iz stava (2) člana 16. odgovoran je proizvođač koji vrši uslužnu destilaciju.

Član 18. (Kontrola kvaliteta)

- (1) Kontrolom kvaliteta utvrđuje se ispunjenost fizičkih, hemijskih i organoleptičkih svojstava jakih alkoholnih pića sa uslovima kvaliteta propisanim ovim zakonom.
- (2) Jaka alkoholna pića u prometu moraju ispunjavati uslove iz stava (1) ovog člana.
- (3) Kontrolom kvaliteta uvezenih jakih alkoholnih pića i destilata poljoprivrednog porijekla utvrđuje se usaglašenost kvaliteta sa odgovarajućim dokumentom o kvalitetu države izvoznice, kao i usaglašenost kvaliteta sa uslovima propisanim ovim zakonom.
- (4) Kontrolu kvaliteta jakog alkoholnog pića i destilata poljoprivrednog porijekla vrši akreditovana i ovlaštena laboratorija u skladu sa važećim propisom o analitičkim metodama za jaka alkoholna, kao i drugim validiranim i međunarodno priznatim metodama.
- (5) Ministar donosi Pravilnik o kontroli kvaliteta jakih alkoholnih pića i uslovima ovlašćivanja laboratorija iz stava (4) ovog člana.

Član 19. (Očuvanje kvaliteta)

- (1) Jako alkoholno piće, prije stavljanja u promet, puni se i zatvara, odnosno pakuje u originalno pakovanje koje tom proizvodu obezbjeđuje očuvanje kvaliteta.
- (2) Jaka alkoholna pića ne smiju se nuditi na prodaju niti stavlјati na tržište u spremnicima koji su opremljeni mehanizmima za zatvaranje pokrivenim zatvaračima ili folijom koji sadrže olovo.

V - OPISIVANJE, PREZENTIRANJE I OZNAČAVANJE JAKIH ALKOHOLNIH PIĆA

Član 20. (Opća pravila za opisivanje, prezentiranje i označavanje)

- (1) Jaka alkoholna pića koja se stavlјaju na tržište moraju biti u skladu sa odredbama ovog Zakona i posebnim propisom kojim se uređuje označavanje hrane, osim ako ovim Zakonom nije utvrđeno drugačije.
- (2) Za označavanje jakog alkoholnih pića odgovoran je proizvođač, odnosno uvoznik.
- (3) Etiketa mora biti lako uočljiva, jasna i čitka.
- (4) Podaci koji se koriste na etiketi treba da budu napisani jednim od pisama i na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

- (5) Dopusšteno je višejezičko označavanje koje nije u suprotnosti s podacima datim na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.
- (6) Pojmovi označeni kurzivom u Prilogu I ovog Zakona i registrirane geografske oznake ne smiju se prevoditi.

Član 21.
(Službeni naziv jakih alkoholnih pića)

- (1) Naziv jakog alkoholnog pića je njegov službeni naziv. U opisivanju, prezentiranju i označavanju jakog alkoholnog pića navodi se njegov službeni naziv. Službeni naziv naznačava se jasno i čitljivo na etiketi jakog alkoholnog pića i ne može se zamijeniti niti promijeniti.
- (2) Jako alkoholno piće koje ispunjava zahtjeve jedne od kategorije jakih alkoholnih pića navedenih u Prilogu I kao službeni naziv nosi naziv te kategorije, osim ako ta kategorija dopušta upotrebu drugog službenog naziva.
- (3) Jako alkoholno piće koje ne ispunjava zahtjeve utvrđene za kategorije jakih alkoholnih pića navedene u Prilogu I kao službeni naziv mora nositi naziv „jako alkoholno piće”.
- (4) Jako alkoholno piće koje ispunjava zahtjeve za više od jedne kategorije iz Priloga I može se stavljati na tržište pod jednim ili više službenih naziva navedenih za te kategorije u Prilogu I.
- (5) Ne dovodeći u pitanje st. (1) i (2) ovog člana, službeni naziv jakog alkoholnog pića može se:
 - a) dopuniti ili zamijeniti oznakom geografskog porijekla, a u tom slučaju oznaka geografskog porijekla može se nadalje dopuniti bilo kojim izrazom koji je dopušten specifikacijom relevantnog proizvoda, pod uslovom da se time ne zavarava potrošač i
 - b) zamijeniti složenicom koja uključuje izraze „liker” ili „krem” pod uslovom da konačni proizvod ispunjava zahtjeve iz kategorije 33. Priloga I.
- (6) Službeni naziv jakog alkoholnog pića može se dopuniti:
 - a) nazivom ili geografskom oznakom utvrđenom zakonima i drugim propisima, nakon njene registracije, pod uslovom da se time potrošač ne dovodi u zabludu;
 - b) uobičajenim nazivom kojim se opisuje hrana, prema potrebi i njezina upotreba, te je dovoljno jasan da potrošači znaju njenu stvarnu prirodu i da je razlikuju od druge hrane s kojom bi se mogla zamijeniti;
 - c) složenicom ili aluzijom u skladu s čl. 22. i 23. ovog Zakona;
 - d) izrazom „kupaža”, „kupažiranje” ili „kupažirano” ako je piće kupažirano;
 - e) izrazom „mješavina”, „miješano” ili „miješano jako alkoholno piće” ako je piće miješano ili
 - f) izrazom „suho” ili „dry”, osim u slučaju jakih alkoholnih pića koja ispunjavaju zahtjeve za kategoriju 2. Priloga I, ne dovodeći u pitanje posebne zahtjeve utvrđene u kategorijama od 20. do 22. iz Priloga I, i pod uslovom da to jako alkoholno piće nije zaslađeno, čak ni radi zaokruživanja okusa. Odstupajući od prvog dijela ove tačke, izrazom „suho” ili „dry” može se dopuniti službeni naziv jakih alkoholnih pića koja ispunjavaju zahtjeve za kategoriju 33. i koja su stoga zaslađena.
- (7) Ne dovodeći u pitanje čl. 22. i 23. te član 24. st. (2), (3), (4) i (5), zabranjena je upotreba službenih naziva iz stava (2) ovog člana ili oznaka geografskog porijekla pri opisivanju, prezentiranju ili označavanju bilo kojeg pića koje ne ispunjava zahtjeve utvrđene za odgovarajuću kategoriju iz Priloga I ili za odgovarajuću oznaku geografskog porijekla. Ta se zabrana primjenjuje i kada se ti službeni nazivi ili oznake geografskog porijekla upotrebljavaju zajedno s riječima ili izrazima kao što su „poput”, „vrsta”, „u stilu”, „proizveden”, „aroma” ili ostalim sličnim izrazima.
- (8) Ne dovodeći u pitanje član 23. stav (1) u prezentiranju i označavanju aroma kojima se imitira jako alkoholno piće ili njegova upotreba u proizvodnji prehrambenog proizvoda koji nije piće, može se navesti upućivanje na službene nazive iz stava 2. ovog člana, pod uslovom da je tim službenim nazivima dodan izraz „aroma” ili bilo koji drugi slični

- izrazi. Oznake geografskog porijekla ne upotrebljavaju se za opisivanje takvih aroma.
- (9) Naziv jakog alkoholnog pića ne može se zamijeniti zaštitnim znakom (žigom), nazivom marke proizvoda ili izmišljenim nazivom.

Član 22. (Složenice)

- (1) Pri prezentiranju i označavanju alkoholnog pića upotreba službenog naziva utvrđenog u kategorijama jakih alkoholnih pića navedenih u Prilogu I ili oznake geografskog porijekla u složenici za jaka alkoholna pića odobrava se pod uslovom da:
- a) alkohol koji se koristi u proizvodnji alkoholnog pića potiče isključivo od jakog alkoholnog pića navedenog u složenici, osim za alkohol koji smije biti prisutan u aromama, bojilima ili drugim odobrenim sastojcima koji se koriste za proizvodnju tog alkoholnog pića i
 - b) jako alkoholno piće nije razrijeđeno tako da mu je alkoholna jačina smanjena ispod minimalne jačine navedene u definiciji za to jako alkoholno piće.
- (2) Ne dovodeći u pitanje službene nazive iz člana 21., izrazi „alkohol”, „jaki alkohol”, „piće”, „jako alkoholno piće” i „voda” ne smiju biti dio složenice kojom se opisuje alkoholno piće.
- (3) Složenice kojima se opisuje alkoholno piće:
- a) ispisuju se jednakim slovima istog fonta, veličine i boje;
 - b) ne smiju biti prekinute tekstualnim ili slikovnim elementima koji nisu njihov sastavni dio;
 - c) ne smiju biti ispisane fontom većim od veličine fonta koji se koristi za naziv alkoholnog pića i
 - d) u slučaju jakog alkoholnog pića, uvijek im se dodaje službeni naziv jakog alkoholnog pića, koji se navodi u istom vidnom polju kao i složenica, osim ako je službeni naziv zamijenjen složenicom u skladu s članom 21. stav (5), tačka b).

Član 23. (Aluzije)

- (1) U prezentiranju i označavanju prehrambenog proizvoda koji nije alkoholno piće, aluzija na službene nazive navedene u jednoj ili više kategorija jakih alkoholnih pića iz Priloga I ili jednoj ili više oznaka geografskog porijekla za jaka alkoholna pića, dopušta se pod uslovom da alkohol koji se koristi u proizvodnji tog prehrambenog proizvoda potiče isključivo od jakog alkoholnog pića ili jakih alkoholnih pića koja se navode u aluziji, osim alkohola koji smije biti prisutan u aromama, bojilima ili drugim odobrenim sastojcima koji se koriste za proizvodnju tog prehrambenog proizvoda.
- (2) U prezentiranju i označavanju alkoholnih pića koja nisu jako alkoholno piće dopuštena je aluzija na službene nazive navedene u jednoj ili više kategorija jakih alkoholnih pića iz Priloga I ovog Zakona ili jednoj ili više oznaka geografskog porijekla za jaka alkoholna pića pod uslovom da:
- a) dodani alkohol potiče isključivo od jakog alkoholnog pića ili jakih alkoholnih pića koja se navode u aluziji i
 - b) udio svakog alkoholnog sastojka navodi se barem jednom u istom vidnom polju kao i aluzija, silaznim redoslijedom s obzirom na korištene količine. Taj omjer mora biti jednak volumnom postotku čistog alkohola koji on predstavlja u ukupnom volumnom sadržaju čistog alkohola u konačnom proizvodu.
- (3) U opisivanju, prezentiranju i označavanju jakog alkoholnog pića koje ispunjava zahtjeve iz kategorija od 33. do 40. Priloga I dopuštena je aluzija na službene nazive navedene u jednoj ili više kategorija jakih alkoholnih pića iz tog priloga ili jednoj ili više oznaka geografskog porijekla za jaka alkoholna pića pod uslovom da:

- a) dodani alkohol potiče isključivo od jakog alkoholnog pića ili jakih alkoholnih pića koja se navode u aluziji;
 - b) udio svakog alkoholnog sastojka navodi se barem jednom u istom vidnom polju kao i aluzija, silaznim redoslijedom s obzirom na korištene količine. Taj omjer mora biti jednak volumnom postotku čistog alkohola koji on predstavlja u ukupnom volumnom sadržaju čistog alkohola u konačnom proizvodu i
 - c) izraz „cream” ne može se koristiti u službenom nazivu jakog alkoholnog pića koje ispunjava zahtjeve iz kategorija od 33. do 40. Priloga I niti u službenom nazivu jakog alkoholnog pića ili jakih alkoholnih pića, koja se navode u aluziji.
- (4) Odstupajući od stava (1) ovog člana, pri opisivanju, prezentiranju i označavanju jakog alkoholnog pića koje nije jako alkoholno piće koje ispunjava zahtjeve iz kategorija od 33. do 40. Priloga I dopuštena je aluzija na službeni naziv naveden u kategoriji jakih alkoholnih pića iz tog priloga ili na oznaku geografskog porijekla za jaka alkoholna pića, pod slijedećim uslovima:
- a) jako alkoholno piće navedeno u aluziji:
 - 1) upotrijebljeno je kao jedina alkoholna osnova za proizvodnju konačnog jakog alkoholnog pića koje ispunjava zahtjeve iz kategorije jakih alkoholnih pića navedene u Prilogu I,
 - 2) nije spajano ni s jednim prehrambenim proizvodom koji nije prehrambeni proizvod koji se koristi za njegovu proizvodnju ili proizvodnju konačnog jakog alkoholnog pića u skladu s Prilogom I ili sa specifikacijom relevantnog proizvoda i
 - 3) nije razrijeđeno vodom tako da je njegova alkoholna jačina ispod najmanje jačine utvrđene u odgovarajućoj kategoriji jakog alkoholnog pića navedenoj u Prilogu I ili specifikaciji proizvoda za oznaku geografskog porijekla kojoj pripada jako alkoholno piće navedeno u aluziji; ili
 - b) jako alkoholno piće skladišteno je tokom cijelog ili dijela perioda dozrijevanja u drvenom buretu koje se prethodno upotrebljavalo za dozrijevanje jakog alkoholnog pića navedenog u aluziji, pod slijedećim uslovima:
 - 1) drveno bure ispražnjeno je od prethodnog sadržaja za kategorije jakih alkoholnih pića ili oznake geografskog porijekla za jaka alkoholna pića za koja je zabranjeno dodavanje razrijeđenog ili nerazrijeđenog alkohola,
 - 2) aluzija se navodi u opisu bureta koje se koristi za dozrijevanje dobijenog jakog alkoholnog pića,
 - 3) aluzija je manje uočljiva od službenog naziva jakog alkoholnog pića ili bilo koje složenice koja se koristi i
 - 4) odstupajući od stava 4. tačke (b), aluzija se ispisuje fontom koji nije veći od veličine fonta koji se koristi za službeni naziv jakog alkoholnog pića ili bilo koju upotrijebljenu složenicu.
- (5) Aluzije iz st. (2), (3) i (4):
- a) ne smiju biti u istom redu kao i naziv alkoholnog pića;
 - b) ispisuju se fontom koji je barem dvostruko manji od veličine fonta koji se koristi za naziv alkoholnog pića i, ako se koriste složenice, fontom koji je barem dvostruko manji od veličine fonta koji se koristi za složenice u skladu s članom 22. stavom (3) tačkom c); i
 - c) u slučaju aluzija u opisivanju, prezentiranju i označavanju jakih alkoholnih pića, uvijek im se dodaje službeni naziv jakog alkoholnog pića, koji se navodi u istom vidnom polju kao i aluzija.

Član 24.

(Dodatna pravila o opisivanju, prezentiranju i označavanju)

- (1) Opis, prezentiranje ili označavanje jakog alkoholnog pića može se odnositi na sirovinu koja se koristi za proizvodnju etil alkohola poljoprivrednog porijekla ili destilata

poljoprivrednog porijekla koji se koriste u proizvodnji tog jakog alkoholnog pića, samo ako je taj etil alkohol ili taj destilat dobijen isključivo od tih sirovina. U tom se slučaju sve vrste etil alkohola poljoprivrednog porijekla ili destilata poljoprivrednog porijekla navode silaznim redoslijedom prema volumnoj količini čistog alkohola.

- (2) Službeni nazivi iz člana 21. mogu biti uvršteni na popis sastojaka prehrambenih proizvoda pod uslovom da je popis u skladu s čl. od 18. do 22. Pravilnika o pružanju informacija potrošačima o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 68/13).
- (3) U slučaju mješavine, službeni nazivi jedne ili više kategorija jakih alkoholnih pića navedenih u Prilogu I ili jedne ili više oznaka geografskog porijekla za jaka alkoholna pića, mogu se navesti samo na popisu alkoholnih sastojaka koji su navedeni u istom vidnom polju kao i službeni naziv tog jakog alkoholnog pića.

U slučaju mješavine također:

- a) uz popis alkoholnih sastojaka navodi se barem jedan od izraza iz člana 21. stava (6) tačke (e);
 - b) popis alkoholnih sastojaka i prateći izraz nalaze se u istom vidnom polju kao i službeni naziv mješavine, ispisani jednakim slovima u istom fontu i boji te u veličini fonta koja je najmanje upola manja od veličine fonta koja se koristi za službeni naziv;
 - c) udio svakog alkoholnog sastojka s popisa alkoholnih sastojaka barem jedanput se izražava kao procent, silaznim redoslijedom prema upotrijebljenim količinama. Taj omjer mora biti jednak volumnom postotku čistog alkohola koji on predstavlja u ukupnom volumnom sadržaju čistog alkohola u mješavini.
- (4) U slučaju kupaže za jako alkoholno piće navodi se službeni naziv predviđen u odgovarajućoj kategoriji jakih alkoholnih pića iz Priloga I. U slučaju kupaža nastalih spajanjem jakih alkoholnih pića koja pripadaju različitim oznakama geografskog porijekla ili spajanjem jakih alkoholnih pića koja pripadaju oznakama geografskog porijekla i jakih alkoholnih pića koja ne pripadaju nijednoj oznaci geografskog porijekla, primjenjuju se sljedeći uslovi:
 - (a) pri opisivanju, prezentiranju ili označavanju kupaže mogu se koristiti službeni nazivi utvrđeni u Prilogu I ili oznake geografskog porijekla koje odgovaraju jakim alkoholnim pićima koja su kupažirana pod uslovom da se ti službeni nazivi nalaze:
 - i. isključivo na popisu svih alkoholnih sastojaka sadržanih u kupaži koji se navode jednakim slovima u istom fontu i boji te u veličini fonta koja je najmanje upola manja od veličine fonta koja se koristi za službeni naziv; i
 - ii. barem jedanput u istom vidnom polju kao i službeni naziv kupaže;
 - (b) uz popis alkoholnih sastojaka navodi se barem jedan od izraza iz člana 21. stava (6) tačke d);
 - (c) udio svakog alkoholnog sastojka s popisa alkoholnih sastojaka barem jedanput se izražava kao postotak, silaznim redoslijedom prema upotrijebljenim količinama. Taj omjer mora biti jednak volumnom postotku čistog alkohola koji on predstavlja u ukupnom volumnom sadržaju čistog alkohola u kupaži.
 - (5) Odstupajući od stava (3) ovog člana, ako mješavina ispunjava zahtjeve za jednu od kategorija jakih alkoholnih pića iz Priloga I, ta mješavina treba da:
 - a) nosi službeni naziv odgovarajuće kategorije;
 - b) u opisivanju, prezentiranju ili označavanju mješavine iz tačke a) ovog stava, mogu se koristiti službeni nazivi određeni u Prilogu I ili oznake geografskog porijekla koje odgovaraju jakim alkoholnim pićima koja su miješana, pod uslovom da se ti službeni nazivi nalaze:
 - 1) isključivo na popisu svih alkoholnih sastojaka koje sadrži mješavina, a navode se jednakim slovima istog fonta i boje te veličinom fonta koja nije veća od polovine veličine fonta koja se koristi za službeni naziv,
 - 2) barem jedanput u istom vidnom polju kao i službeni naziv mješavine;
 - c) udio svakog alkoholnog sastojka s popisa alkoholnih sastojaka, barem jednom

izrazi kao postotak, silaznim redoslijedom prema upotrijebljenim količinama, a taj omjer mora biti jednak volumnom postotku čistog alkohola koji on predstavlja u ukupnom volumnom sadržaju čistog alkohola u mješavini.

- (6) Upotrebom naziva biljnih sirovina koje se koriste kao službeni nazivi određenih jakih alkoholnih pića ne dovodi se u pitanje upotreba naziva tih biljnih sirovina u prezentiranju i označavanju drugih prehrambenih proizvoda. Nazivi tih sirovina mogu se koristiti u opisivanju, prezentiranju ili označavanju drugih jakih alkoholnih pića pod uslovom da takva upotreba ne dovodi potrošača u zabludu.
- (7) Period dozrijevanja ili starost može se navoditi pri opisivanju, prezentiranju ili označavanju jakog alkoholnog pića samo ako se odnosi na najmlađu alkoholnu komponentu tog jakog alkoholnog pića.

Član 25.

(Navođenje mjesta porijekla)

- (1) Kada je u opisu, prezentiranju ili označavanju jakog alkoholnog pića navedeno njegovo mjesto porijekla koje nije oznaka geografskog porijekla ili žig, ono se odnosi na mjesto ili regiju u kojoj je provedena faza proizvodnog postupka u kojoj je gotovo jako alkoholno piće dobilo svoja svojstva i bitna konačna obilježja.
- (2) Za jaka alkoholna pića nije potrebno navođenje države ili mjesta porijekla glavnog sastojka.

Član 26.

(Opis, predstavljanje i deklarisanje jakih alkoholnih pića sa geografskom oznakom)

- (1) Deklaracija jakog alkoholnog pića sa geografskom oznakom mora da sadrži broj rješenja, odnosno certifikata kojim se dozvoljava stavljanje u promet određene količine jakog alkoholnog pića sa geografskom oznakom, iz određene godine proizvodnje.
- (2) Odredbe stava (1) ovog člana ne odnose se na jaka alkoholna pića sa geografskom oznakom koja se uvoze.
- (3) Prilikom opisivanja, predstavljanja i deklarisanja jakog alkoholnog pića sa geografskom oznakom, geografska oznaka se ne smije prevoditi.

VI - GEOGRAFSKE OZNAKE

Član 27.

(Geografska oznaka jakih alkoholnih pića)

Geografska oznaka jakih alkoholnih pića (u daljem tekstu: geografska oznaka) u smislu ovog zakona je oznaka koja identifikuje jako alkoholno piće koje potiče s određenog područja, regije ili lokaliteta, pri čemu se specifični kvalitet, ugled ili druga svojstva jakog alkoholnog pića u suštini mogu pripisati njegovom geografskom porijeklu.

Član 28.

(Zaštita geografskih oznaka)

- (1) Oznake geografskog porijekla zaštićene u skladu s ovim Zakonom mogu da upotrebljavaju svi "proizvođači" koji stavljaju na tržište jako alkoholno piće koje je proizvedeno u skladu s odgovarajućom specifikacijom proizvoda.
- (2) Registrirane geografske oznake zaštićene su od:
 - a) svake direktne ili indirektno komercijalne upotrebe u odnosu na proizvode koji nisu obuhvaćeni registracijom, ako su ti proizvodi uporedivi s jakim alkoholnim pićem

registrovanim sa tom geografskom oznakom ili ako se takvom upotrebom registrovane geografske oznake iskorištava njen ugled, pa čak ako se ti proizvodi koriste i kao sastojak;

- b) svake zloupotrebe, imitacije ili aluzije, čak i kada je pravo porijeklo proizvoda navedeno ili ako je zaštićeni naziv preveden, ili mu je dodan izraz kao što je "u stilu", "vrsta", "metoda", "kako se proizvodi u", "imitacija", "aroma", "poput", "kao", ili sličnim pojmovima, uključujući i kada se ti proizvodi koriste kao sastojak;
 - c) svake druge lažne oznake ili oznake koja dovodi u zabludu potrošača u pogledu izvornosti, porijekla, svojstva ili bitnih karakteristika proizvoda u opisivanju, prezentiranju ili označavanju proizvoda, koja može stvoriti pogrešnu predodžbu o porijeklu proizvoda;
 - d) bilo kojih drugih postupaka kojima bi se potrošača moglo dovesti u zabludu o pravom porijeklu proizvoda.
- (3) Generički naziv jakog alkoholnog pića ne može se registrovati kao geografska oznaka.

Član 29.

Odnos između žiga i geografske oznake

- (1) Žig koji sadrži ili se sastoji od registrovane geografske oznake ne može da se registruje ako bi se upotrebom takvog žiga narušila pravna zaštita registrovane geografske oznake na neki od načina iz člana 28. ovog zakona.
- (2) Ne može se registrovati geografska oznaka identična ili slična ranije registrovanom žigu, ukoliko bi takvo registrovanje, imajući u vidu reputaciju i dužinu upotrebe takvog žiga, moglo da dovede potrošače u zabludu o pravom porijeklu, odnosno kvalitetu jakog alkoholnog pića.

Član 30.

(Specifikacija proizvoda)

- (1) Oznaka geografskog porijekla koja je zaštićena mora biti u skladu sa specifikacijom proizvoda koja uključuje najmanje:
 - a) naziv koji se zaštićuje kao oznaka geografskog porijekla, kako se koristi u trgovini ili svakodnevnom govoru, samo na jezicima koji se koriste ili su se kroz historiju koristili za opis određenog proizvoda na određenom geografskom području na izvornom pismu i, ako to pismo nije latinica, na latiničnoj transkripciji;
 - b) kategoriju jakog alkoholnog pića ili izraz „jako alkoholno piće” ako jako alkoholno piće ne ispunjava zahtjeve utvrđene za kategorije jakih alkoholnih pića iz Priloga I;
 - c) opis svojstava jakog alkoholnog pića, uključujući, ako je primjereno, sirovine od kojih je napravljeno te osnovnih fizičkih, hemijskih i organoleptičkih svojstava proizvoda te specifičnih svojstava proizvoda u poređenju s jakim alkoholnim pićima iz iste kategorije;
 - d) definiciju geografskog područja, ograničenog u pogledu veze iz tačke f) ovog stava;
 - e) opis metode proizvodnje jakog alkoholnog pića i, ako je primjereno, autentičnih i nepromjenjivih lokalnih metoda proizvodnje;
 - f) detalje kojima se utvrđuje veza između specifične kvalitete, ugleda ili nekog drugog svojstva jakog alkoholnog pića i njegovog geografskog porijekla;
 - g) nazive i adrese tijela nadležnog za registraciju oznake ili, ako je dostupno, nazive i adrese tijela koja provjeravaju usklađenost s odredbama specifikacije proizvoda;
 - h) bilo koja specifična pravila označavanja predmetnih oznaka geografskog porijekla.
- (2) Specifikacija proizvoda, po potrebi, sadrži zahtjeve o pakovanju uz obrazloženje u kojem se navodi zašto se pakovanje mora obaviti na određenom geografskom području, kako bi se sačuvala kvaliteta ili osigurala izvornost ili kontrola.

Član 31.
(Homonomne oznake geografskog porijekla)

- (1) Naziv za koji je podnesen zahtjev, a koji je potpuni ili djelomični homonim naziva koji je već registriran, registrira se vodeći računa o lokalnoj i tradicionalnoj upotrebi, te mogućem riziku od zabune.
- (2) Homonim koji dovodi potrošača u zabludu tako da vjeruje da proizvodi dolaze s drugog područja ne može se registrovati čak i ako je naziv tačan u pogledu stvarnog područja, regije ili mjesta porijekla tih proizvoda.
- (3) Registrovana oznaka geografskog porijekla koja je homonim može se koristiti ukoliko u praksi postoji dovoljna razlika između registrovanog homonima i naziva koji je ranije upisan u registar, imajući u vidu potrebe za jednakopravnim odnosom prema proizvođačima i da se potrošači ne dovode u zabludu.
- (4) Zaštitom oznaka geografskog porijekla jakih alkoholnih pića obuhvaćenih članom 3. ovog Zakona ne dovode se u pitanje zaštićene oznake geografskog porijekla i oznake porijekla drugih proizvoda.

Član 32.
(Postupak registracije geografske oznake)

- (1) Geografska oznaka mora da bude registrovana da bi se upotrebljavala i da bi uživala pravnu zaštitu.
- (2) Postupak za registraciju geografskih oznaka jakih alkoholnih pića pokreće se zahtjevom za registraciju koji se podnosi Agenciji za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija), u skladu sa posebnim propisom.
- (3) Registar geografskih oznaka jakih alkoholnih pića vodi Agencija.
- (4) Proizvođač koji jake alkoholna pića proizvodi u skladu sa članom 28. stav (1), upisuje se u Registar geografskih oznaka kao "ovlašteni korisnik".

Član 33.
(Postupak registracije na nivou Evropske unije)

- (1) Nakon što je geografska oznaka zaštićena u Bosni i Hercegovini u skladu s posebnim propisima može se podnijeti zahtjev za registraciju geografske oznake na nivou Evropske unije.
- (2) Postupak registracije iz stave (1) ovog člana provodi se u skladu s propisima Evropske unije.

VII - PROMET JAKIH ALKOHOLNIH PIĆA

Član 34.
(Uslovi za stavljanje u promet)

- (1) Jako alkoholno piće koje se stavlja u promet mora da ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.
- (2) Promet jakih alkoholnih pića obuhvata i ponudu alkoholnih pića u ugostiteljskim objektima, na turističkim i sličnim manifestacijama, u objektima za proizvodnju jakih alkoholnih pića i drugih vrsta neposredne ponude krajnjem potrošaču.
- (3) Jako alkoholno piće može se stavljati u promet krajnjem potrošaču samo u originalnom pakovanju.
- (4) Promet jakih alkoholnih pića i destilata poljoprivrednog porijekla u rinfuznom stanju je dozvoljen samo za dalju doradu i preradu.

- (5) Jako alkoholno piće i destilat poljoprivrednog porijekla u prometu prati izvještaj o kontroli kvaliteta i otpremnica koja sadrži naziv i sjedište, odnosno ime i adresu proizvođača, količini jakog alkoholnog pića u litrima, alkoholnoj jačini izraženoj u % vol, kao i podacima o nazivu i sjedištu kupca, odredištu isporuke i registarskoj oznaci prijevoznog sredstva.
- (6) Ne smatra se prometom transport jakih alkoholnih pića i destilata poljoprivrednog porijekla ako transport vrši proizvođač za vlastite potrebe.
- (7) Jako alkoholno piće i destilat poljoprivrednog porijekla iz stava (6) ovog člana u transportu prati izvještaj o kontroli kvaliteta i otpremnica sa podacima o sjedištu i nazivu proizvođača, količini jakog alkoholnog pića u litrima, alkoholnoj jačini izraženoj u % vol, odredištu isporuke i registarskoj oznaci prijevoznog sredstva.

Član 35. (Rješenje za stavljanje u promet)

- (1) Sva originalna pakovana jaka alkoholna pića prije stavljanja u promet moraju imati rješenje za stavljanje u promet.
- (2) Rješenja za stavljanje u unutrašnji promet donose kantonalna ministarstva i gradski/općinski organi i to :
 - a) rješenje za stavljanje u promet jakih alkoholnih pića bez zaštićenog geografskog porijekla donose gradski/općinski organi na osnovu zahtjeva proizvođača, izvještaja o kvalitetu jakih alkoholnih pića i tražene količine za stavljanje u promet;
 - b) rješenje za stavljanje u promet jakih alkoholnih pića sa zaštićenim geografskim porijeklom donose nadležni kantonalni organi na osnovu zahtjeva proizvođača, tražene količine za stavljanje u promet, te uvjerenja ovlaštene institucije o usaglašenosti proizvoda sa proizvođačkom specifikacijom;
- (3) Rješenja za izvoz jakih alkoholnih pića donosi Ministarstvo i to :
 - a) rješenje za stavljanje u promet jakih alkoholnih pića bez zaštićenog geografskog porijekla na osnovu zahtjeva proizvođača, izvještaja o kvalitetu jakih alkoholnih pića i tražene količine za stavljanje u promet;
 - b) rješenje za stavljanje u promet jakih alkoholnih pića sa zaštićenim geografskim porijeklom na osnovu zahtjeva proizvođača, tražene količine za stavljanje u promet, te uvjerenja ovlaštene institucije o usaglašenosti proizvoda sa proizvođačkom specifikacijom;
- (4) Rješenje za stavljanje u promet jakog alkoholnog pića donosi se u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva i važi godinu dana od dana donošenja rješenja.
- (5) Nakon donošenja rješenja za stavljanje u promet jakog alkoholnog pića nije dozvoljeno vršiti nikakve promjene na jakom alkoholnom piću.

Član 36. (Uvoz jakih alkoholnih pića)

- (1) Jaka alkoholna pića koja se uvoze moraju da budu u skladu s ovim zakonom i da iste prati dokument o kvalitetu ovlaštene institucije zemlje izvoznice, na kojem obavezno moraju biti navedeni i slijedeći podaci: naziv i sjedište proizvođača, zemlja porijekla, zemlja izvoznica, oznaka geografskog porijekla, sadržaj alkohola izražen u % vol, količina jakog alkoholnog pića u litrima, naziv i sjedište kupca.
- (2) Uvoznik koji namjerava da uvezeno jako alkoholno piće stavi u promet dužan je da prije carinjenja svaku pošiljku jakog alkoholnog pića prijavi nadležnom inspektoratu za pregled, radi utvrđivanja sigurnosti i kvaliteta proizvoda.

- (3) Uvezena jaka alkoholna pića mogu se staviti u promet za krajnjeg potrošača samo u originalnom pakovanju.
- (4) Jaka alkoholna pića i destilat poljoprivrednog porijekla u rinfuzi mogu da se uvoze samo za dalju preradu.
- (5) Uvezena alkoholna pića koja se izvoze moraju na svakom pratećem dokumentu i etiketi imati naznačenu zemlju porijekla i ne smiju se označavati kao BiH proizvod.

Član 37. (Izvoz)

- (1) Jako alkoholno piće i destilat poljoprivrednog porijekla koji se izvoze moraju ispunjavati uslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, osim ukoliko sa stranim kupcem nije ugovoren poseban kvalitet.
- (2) Jako alkoholno piće sa geografskom oznakom koje se izvozi mora imati i uvjerenje ovlaštene institucije o usaglašenosti proizvoda sa proizvođačkom specifikacijom.
- (3) Svaka pošiljka jakog alkoholnog pića za izvoz treba da ima certifikat ovlaštene institucije o kvalitetu u kojem se navode podaci analize i ocjene kvaliteta, oznaka geografskog porijekla (ukoliko je zaštićena), te obavezno i slijedeći podaci: naziv i sjedište proizvođača, zemlja porijekla, zemlja uvoznica, naziv i sjedište kupca, količina, sadržaj alkohola izražen u % vol.

Član 38. (Zabrane)

- (1) Zabranjeno je izlaganje i prodaja jakog alkoholnog pića u rinfuznom stanju na sajmu, pijaci, drugim javnim površinama, ugostiteljskim i dr. prodajnim objektima.
- (2) Originalno pakovanje jakog alkoholnog pića drugog proizvođača ne može se otvarati i piće puniti u drugu ambalažu, odnosno drugo originalno pakovanje i takvo jako alkoholno piće ne može se naknadno deklarirati, niti koristiti deklaracija drugog proizvođača.
- (3) Zabranjeno je licu koje proizvodi jako alkoholno piće i/ili destilat poljoprivrednog porijekla, za vlastite potrebe, da na pijaci, ugostiteljskom i prodajnom objektu, kao i na sajmu izlaže, poslužuje i prodaje jako alkoholno piće, odnosno destilat.
- (4) Zabranjena je prodaja jakih alkoholnih pića i/ili destilata poljoprivrednog porijekla koji nemaju rješenje nadležnog organa za stavljanje u promet.

VIII - NAKNADE TROŠKOVA

Član 39. (Troškovi postupka)

- (1) Podnosilac zahtjeva snosi troškove slijedećih postupaka:
 - a) ispunjavanje uslova u pogledu objekata, prostorija, opreme i uređaja, kao i u pogledu stručnog kadra (član 12. stav (4));
 - b) donošenje rješenja o upisu u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića (član 13.);
 - c) donošenje rješenja o brisanju iz Registra proizvođača jakih alkoholnih pića (član 14.);
 - d) ocjenjivanje kvaliteta jakih alkoholnih pića: fizičko-hemijsko i organoleptičko (član 18.);
 - e) donošenje rješenja o upisu u Registar geografskih oznaka (član 32.);
 - f) izdavanje uvjerenja o usaglašenosti proizvoda sa specifikacijom proizvoda za jaka alkoholna pića s geografskom oznakom (član 35. stav (2) tačka b) i stav (3) tačka b));
 - g) donošenje rješenja o stavljanju jakih alkoholnih pića u promet (član 35.);
 - h) pregled pošiljki prilikom uvoza jakih alkoholnih pića i destilata poljoprivrednog

- porijekla (član 36. stav (2));
- i) pregled pošiljki prilikom izvoza jakih alkoholnih pića i destilata poljoprivrednog porijekla i izdavanje certifikata (član 37.);
 - j) ostali troškovi koji eventualno budu predviđeni podzakonskim propisima proisteklim iz ovog Zakona.
- (2) Sredstva iz stava (1) ovog člana podnosilac zahtjeva uplaćuje na odgovarajući račun za uplatu javnih sredstava organa i institucija koje vode postupak.

IX NADZOR

Član 40. (Upravni nadzor)

- (1) Federalno ministarstvo vrši upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona koji su stavljeni u nadležnost Federacije kao i upravni nadzor nad institucijama, ustanovama, federalnim i kantonalnim organizacijama, ovlaštenim institucijama, ovlaštenim pravnim licima u obavljanju poslova određenih ovim Zakonom, a koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja.
- (2) U vršenju nadzora nad izvršavanjem poslova u vršenju javnih ovlaštenja iz stava (1) ovog člana, Federalno ministarstvo ostvaruje neposredan uvid i kontrolu u postupanju, vrši pregled akata i dokumentacije koje donose institucije, upravne organizacije, ovlaštene institucije i ovlaštena pravna lica u vršenju javnih ovlaštenja, daje instrukcije i smjernice za izvršavanje poslova i traži podatke i obavještenja o izvršavanju poslova u vršenju javnih ovlaštenja.
- (3) Federalno ministarstvo vrši i nadzor nad kantonalnim ministarstvima u dijelu izvršavanja federalne politike kao i provođenja mjera koje su od značaja za cijelu Federaciju.
- (4) Upravni nadzor nad kantonalnim ministarstvima, institucijama i pravnim licima koja vrše javna ovlaštenja vrši se u žalbenom postupku i kroz ovlaštenja drugostepenog organa i po službenoj dužnosti.
- (5) Kantonalna ministarstva vrše upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona, koji su stavljeni u nadležnost kantona.

Član 41. (Inspeksijski nadzor)

- (1) Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega, te pojedinačnih akata, uslova i načina rada nadziranog proizvođača jakog alkoholnog pića i destilata poljoprivrednog porijekla, provode federalni i kantonalni organi uprave nadležni za inspeksijske poslove u okviru svojih nadležnosti u skladu sa posebnim propisima.
- (2) Nadležni inspektor u smislu ovog Zakona je:
 - a) za inspeksijski nadzor i službene kontrole na nivou proizvodnje, poljoprivredni inspektor;
 - b) za inspeksijski nadzor i službene kontrole u prometu, uvozu i izvozu, te kvalitet jakog alkoholnog pića i destilata poljoprivrednog porijekla tržišni inspektor,
 - c) za inspeksijski nadzor i službene kontrole zdravstvene ispravnosti u prometu, uvozu i izvozu inspektor za hranu;
 - d) za inspeksijski nadzor i službene kontrole nad primjenom odredbi ovog Zakona u ugostiteljskim objektima tržišno, turističko-ugostiteljski inspektor.
- (3) U slučaju da nije uspostavljen nadležni inspektor za hranu poslove inspeksijskog nadzora i službene kontrole koje su u nadležnosti inspektora za hranu provodi sanitarni inspektor.

Član 42.
(Prava i dužnosti nadležnog inspektora)

- (1) U vršenju poslova inspekcijskog nadzora, pored ovlaštenja inspektora utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, nadležni inspektor je ovlašten da:
- a) provjerava ispunjenost uslova za proizvodnju jakih alkoholnih pića u skladu s ovim Zakonom;
 - b) provjerava način proizvodnje, kvalitet i označavanje jakih alkoholnih pića sa geografskom oznakom u proizvodnji i prometu;
 - c) provjerava kvalitet i označavanje jakih alkoholnih pića bez geografske oznake u proizvodnji i prometu;
 - d) provjerava kvalitet destilata poljoprivrednog porijekla u proizvodnji i prometu;
 - e) provjerava vođenje registara i evidencija u skladu s ovim Zakonom;
 - f) uzima uzorke alkoholnih pića i destilata radi ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta;
 - g) provjerava da li jaka alkoholna pića i destilat poljoprivrednog porijekla u prometu i transportu prate propisani dokumenti i da li imaju propisani sadržaj;
 - h) provjerava da li se jaka alkoholna pića i destilat poljoprivrednog porijekla u skladištu, transportu i prodaji drže na način koji im obezbjeđuje očuvanje kvaliteta;
 - i) provjerava i druge uslove predviđene ovim zakonom.
- (2) Pravna lica, obrtnici i fizička lica nad kojima se vrši inspekcijski nadzor dužna su da nadležnom inspektoru omogućće uzimanje uzorka destilata poljoprivrednog porijekla i jakih alkoholnih pića bez naknade, radi ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta.

Član 43.
(Mjere koje nalaže inspektor)

- (1) U vršenju poslova iz člana 42. stav 1. ovog zakona, pored mjera i radnji koje su utvrđene zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, nadležni inspektor je obavezan da:
- a) zabrani proizvodnju jakog alkoholnog pića, ako nisu ispunjeni propisani uslovi za proizvodnju, odnosno ako se proizvodnja obavlja bez dokaza o ispunjenosti propisanih uslova;
 - b) zabrani proizvodnju jakog alkoholnog pića u čijoj proizvodnji se koristi etil alkohol koji nije poljoprivrednog porijekla ili jako alkoholno piće koje sadrži alkohol sintetičkog porijekla;
 - c) zabrani proizvodnju jakih alkoholnih pića ukoliko se ne proizvode od sirovina namijenjenih za ta pića, odnosno da oduzme takva jaka alkoholna pića i sirovine koje su korištene u njihovoj proizvodnji;
 - d) zabrani proizvodnju jakog alkoholnog pića ako je prilikom kontrole u proizvodnji utvrđeno da destilat poljoprivrednog porijekla ili jako alkoholno piće nemaju odgovarajući, odnosno propisan kvalitet, odnosno oduzme destilat poljoprivrednog porijekla ili jako alkoholno piće kada je njihovom preradom ili doradom nemoguće postići odgovarajući, odnosno propisan kvalitet ili naredi da se doradi ili preradi destilat poljoprivrednog porijekla ili jako alkoholno piće, ako se na taj način može postići odgovarajući, odnosno propisan kvalitet;
 - e) zabrani promet jakog alkoholnog pića i destilata poljoprivrednog porijekla čiji kvalitet, način deklarisanja, opisivanja, prezentiranja, držanja, pakovanja radi stavljanja u promet i nije u skladu sa ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu njega i posebnim propisima kojim se uređuje označavanje hrane;
 - f) zabrani proizvodnju ili promet jakog alkoholnog pića sa registrovanom geografskom oznakom koje nije u skladu sa tehničkom dokumentacijom, koja je podnesena pri registraciji geografske oznake;
 - g) oduzme jako alkoholno piće sa geografskom oznakom čija geografska oznaka nije registrovana;

- h) oduzme jako alkoholno piće sa geografskom oznakom čiji proizvođač nije upisan u Registar geografskih oznaka kao ovlaštenu korisnik;
 - i) oduzme svu količinu jakog alkoholnog pića sa geografskom oznakom u prometu, preko količine koja je dozvoljena rješenjem o stavljanju u promet jakog alkoholnog pića sa geografskom oznakom za određenu proizvodnu godinu;
 - j) oduzme jako alkoholno piće u rinfuznom stanju koje se izlaže i prodaje na pijacama, ugostiteljskim i prodajnim objektima i sajmovima;
 - k) oduzme jako alkoholno piće i destilat poljoprivrednog porijekla od lica koje ih je proizvelo za vlastite potrebe, a izlaže ih, uslužuje i prodaje drugim licima;
 - l) zabrani promet jakog alkoholnog pića i destilata poljoprivrednog porijekla za koje prije stavljanja u promet ovlaštena laboratorija nije izvršila ispitivanje kvaliteta;
 - m) oduzme destilat poljoprivrednog porijekla i jako alkoholno piće ako se nalaze u prometu suprotno odredbama ovog zakona, odnosno ako ih nije proizveo proizvođač ili ako se prodavac neovlašteno bavi njihovim prometom, izlaže radi prodaje, nudi i slično, kao i oduzme prevozno sredstvo, odnosno sudove u kojima se prevoze, odnosno čuvaju takav destilat i jako alkoholno piće;
 - n) zabrani stavljanje u promet uvezenog jakog alkoholnog pića koje ne odgovara uslovima sigurnosti, odnosno kvaliteta,
 - o) naredi vraćanje pošiljke koja ne odgovara propisanim uslovima pošiljaocu, odnosno uništavanje ako se ne može vratiti pošiljaocu;
 - p) odobri promjenu namjene pošiljke, odnosno preradu ako je očigledno da se pošiljka odgovarajućim tehnološkim postupkom može dovesti u stanje bezbjedno za upotrebu;
 - q) oduzme jaka alkoholna pića, koji se stavljaju u promet u ugostiteljskim objektima suprotno odredbama ovog Zakona;
 - r) obavijesti drugi organ, ako postoje razlozi za preduzimanje mjera za koje je taj organ nadležan.
- (2) Mjere iz stava (1) tač. od a) do q) ovog člana, nalažu se rješenjem nadležnog inspektora.
- (3) Nadležni inspektor je pored nadležnosti koje su propisane stavom (1) ovog člana ovlašten izdati prekršajni nalog, odnosno podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka kod nadležnog suda, te narediti druge mjere kao i preduzeti druge radnje zbog kršenja odredbi ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega.
- (4) U provođenju ovlaštenja iz st. (1) i (3) ovog člana, nadležni inspektor je dužan preduzimati i odgovarajuće preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provođenju ovog Zakona i drugih propisa i u tom cilju ima pravo upozoriti pravna i fizička lica na obaveze iz zakona ili propisa, ukazati na štetne posljedice koje mogu nastati i predložiti mjere za otklanjanje njihovih uzroka i druge mjere za koje cijeni da su potrebne, a fizička i pravna lica su dužna postupiti po datim preventivnim mjerama nadležnog inspektora.
- (5) U slučaju oduzimanja destilata poljoprivrednog porijekla, jakog alkoholnog pića, prevoznog sredstva i posuda, nadležni inspektor donosi rješenje o oduzimanju u roku od tri dana od dana njihovog oduzimanja.
- (6) Nadležni inspektor po pravosnažnosti rješenja o oduzimanju jakog alkoholnog pića i destilata poljoprivrednog porijekla postupa u skladu sa propisima kojima se uređuje način uskladištenja, čuvanja i raspolaganja robom oduzetom u postupku inspekcijskog nadzora.
- (7) Troškovi nastali provođenjem mjera nadležnog inspektora padaju na teret proizvođača, odnosno uvoznika.

Član 44. **(Nadležnost za rješavanje žalbi)**

- (1) Na rješenje nadležnog inspektora može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu.

- (2) Žalba na rješenje nadležnog inspektora odlaže izvršenje rješenja, osim u hitnim slučajevima ako bi neizvršenjem rješenja bio ugrožen opšti interes, životi i zdravlje ljudi, odnosno ako bi time nastupila znatna materijalna šteta ili je potrebno hitno poduzimanje mjera.

Član 45.

(Troškovi dorade i prerade, kao i troškovi zbog oduzimanja, čuvanja i uništavanja)

- (1) Troškovi dorade i prerade koji nastanu zbog postupanja po nalogu inspektora padaju na teret proizvođača, odnosno uvoznika.
- (2) Troškovi koji nastanu zbog oduzimanja, čuvanja i uništavanja jakih alkoholnih pića, destilata poljoprivrednog porijekla i posuda padaju na teret lica od kojih su oni oduzeti.
- (3) Jaka alkoholna pića i destilati poljoprivrednog porijekla oduzeti u inspekcijskom nadzoru mogu se staviti u dalji promet ili upotrebu u skladu sa propisima kojima se uređuje način uskladištenja, čuvanja i raspolaganja robom oduzetom u postupku inspekcijskog nadzora.

X - KAZNE NE ODREDBE

Član 46.

(Novčane kazne)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice, ako:
- a) koristi etil-alkohol koji nije poljoprivrednog porijekla, odnosno alkohol sintetičkog porijekla u proizvodnji jakih alkoholnih pića (član 9.);
 - b) ne proizvodi jaka alkoholna pića na propisan način i od odgovarajućih sirovina (član 11.);
 - c) obavlja proizvodnju jakih alkoholnih pića, a nije upisano u Registar proizvođača (član 12.);
 - d) proizvede ili uveze jako alkoholno piće čiji kvalitet nije suprotno odredbama člana 17.;
 - e) se kontrola kvaliteta jakog alkoholnog pića ili destilata poljoprivrednog porijekla ne vrši u skladu s odredbama člana 18.;
 - f) označava jako alkoholno piće čiji prodajni naziv nije u skladu sa odredbama ovog Zakona (član 21.);
 - g) mješavine i kupaže jakih alkoholnih pića označava suprotno odredbama člana 24.;
 - h) jako alkoholno piće sa geografskom oznakom koje proizvodi ili stavlja u promet nije u svemu u skladu sa proizvođačkom specifikacijom (član 30.);
 - i) upotrebljava geografsku oznaku koja nije registrovana, odnosno koja nije u Registru geografskih oznaka (član 32. stav (1));
 - j) upotrebljava geografsku oznaku, a nije upisan u Registar geografskih oznaka kao ovlašteni korisnik (član 32. stav (4));
 - k) stavi u promet jako alkoholno piće ili destilat poljoprivrednog porijekla suprotno odredbama člana 34.;
 - l) stavi u promet jako alkoholno piće bez rješenja nadležnog organa za stavljanje u promet (član 35. stav (1));
 - m) kao ovlašćeni korisnik upotrebljava registrovanu geografsku oznaku na većim količinama jakog alkoholnog pića od količina određenih u rešenju za stavljanje u promet, odnosno uvjerenju ovlaštene institucije o usaglašenosti proizvoda sa proizvođačkom specifikacijom, iz određene proizvodne godine (član 35. stav (2) tačka b) i stav (3) tačka b);
 - n) uveze radi dalje proizvodnje, odnosno prodaje jako alkoholno piće i destilat poljoprivrednog porijekla suprotno odredbama člana 36. ovog Zakona;

- o) vrši prepakivanje jakog alkoholnog pića drugog proizvođača ili naknadno označavanje, ili korištenje etikete drugog proizvođača (član 38. stav (2));
 - p) prodaje jako alkoholno piće i/ili destilata poljoprivrednog porijekla bez rješenja nadležnog organa za stavljanje u promet (član 38. stav (4)).
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.500 KM do 3.000 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se obrtnik novčanom kaznom od 2.000 KM do 5.000 KM.
- (4) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom 500 KM do 1.500 KM.
- (5) Zabranjena je prodaja jakih alkoholnih pića i/ili koji nemaju rješenje nadležnog organa za stavljanje u promet.

Član 47. (Novčane kazne)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 9.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice, ako:
- a) se bavi proizvodnjom jakih alkoholnih pića, a ne ispunjava uslove (član 12. st. (2), (3) i (4));
 - b) ne vodi evidencije o proizvodnji i prometu (član 15.);
 - c) ne obilježi svaku posudu sa sirovinom i jakim alkoholnim pićem u objektu za proizvodnju, (proizvodnom pogonu i magacinu), (član 16.);
 - d) jako alkoholno piće drži i pakuje radi stavljanja u promet u ambalažu koja ne obezbjeđuje očuvanje kvaliteta, odnosno spremnicima koji su opremljeni mehanizmima za zatvaranje pokrivenim zatvaračima ili folijom koji sadrže olovo (član 19.);
 - e) opisivanje, prezentiranje i označavanje jakih alkoholnih pića na način koji nije u skladu sa ovim Zakonom i posebnim propisom kojim se uređuje označavanje hrane (član 20.);
 - f) prilikom opisivanja jakog pića alkoholnog upotrebljava složenice suprotno odredbama člana 22.;
 - g) prilikom opisivanja jakog pića alkoholnog upotrebljava aluzije suprotno odredbama člana 23.;
 - h) registrovanu geografsku oznaku upotrebljava suprotno odredbama člana 28. stav (3);
 - i) registrovani žig, odnosno geografsku oznaku koristi suprotno odredbama člana 29.;
 - j) izvozi jako alkoholno piće i destilat poljoprivrednog porijekla suprotno odredbama člana 37.;
 - k) izlaže i prodaje jako alkoholno piće u rinfuznom stanju na sajmu, pijaci, drugim javnim površinama, ugostiteljskim i dr. prodajnim objektima (član 38. stav (1));
 - l) izlaže, uslužuje i prodaje jaka alkoholna pića i destilate poljoprivrednog porijekla koje lice proizvodi za vlastite potrebe (član 38. stav (3));
 - m) nadležnom inspektoru ne dozvoli uzimanje uzoraka (član 42. stav (2)).
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.000 KM do 2.500 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se obrtnik novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.
- (4) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom od 300 KM do 1.000 KM.

Član 48.

Za prekršaje iz člana 46. stav (1) i člana 47. stav (1) ovog Zakona, pravnom licu, obrtniku i fizičkom licu može se izreći i prekršajna sankcija oduzimanja predmeta upotrijebljenih za izvršenje prekršaja ili su pribavljeni ili su nastali izvršenim prekršajem.

XI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 49.

(Rok za usklađivanje)

Proizvođači jakih alkoholnih pića i destilata poljoprivrednog porijekla dužni su svoje poslovanje uskladiti s odredbama ovog Zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 50.

(Primjena važećih propisa)

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaju da važe odredbe člana 12. Pravilnika o minimalnim tehničko-tehnološkim i kadrovskim uslovima za proizvodnju rakija i voćnih vina („Službene novine Federacije BiH“, br.2/14 i 23/15), dok ostale odredbe ostaju na snazi do donošenja propisa iz člana 12. stav (4) ovog Zakona.

Član 51.

(Rok za donošenje podzakonskih akata)

Podzakonski akti za sprovođenje ovog Zakona donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 52.

(Upis u registar proizvođača jakih alkoholnih pića)

Proizvođači jakih alkoholnih pića koji su do stupanja na snagu ovog Zakona bili upisani u registar proizvođača kod organa lokalne samouprave, dužni su da podnesu zahtjev za upis u registar proizvođača u skladu sa članom 12. ovog Zakona i usklade poslovanje sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od donošenja Pravilnika o registru proizvođača jakih alkoholnih pića.

Član 53.

(Stupanje na snagu Zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

PRILOG I.

KATEGORIJE JAKIH ALKOHOLNIH PIĆA

1. Rum

- (a) Rum je jako alkoholno piće proizvedeno isključivo destilacijom proizvoda dobivenog alkoholnom fermentacijom melase ili sirupa dobivenih u proizvodnji šećerne trske ili iz samog soka šećerne trske, destilisano na manje od 96 % vol., tako da destilat ima prepoznatljiva specifična organoleptička svojstva ruma.
 - (b) Alkoholna jakost ruma iznosi najmanje 37,5 % vol.
 - (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
 - (d) Rum se ne aromatizuje.
 - (e) Rum može da sadrži samo dodani karamel kao sredstvo za prilagodbu boje.
 - (f) Rum se može zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije da sadrži više od 20 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.
 - (g) U slučaju oznaka geografskog porijekla registrovanih u skladu s ovom Uredbom, pravni naziv ruma može se dopuniti:
 - i. izrazom „*traditionnel*” ili „*tradicional*” ako je rum koji je u pitanju:
 - proizveden destilacijom na manje od 90 % vol., nakon alkoholne fermentacije sirovina od kojih se dobiva alkohol i koje potiču isključivo iz predmetnog mjesta proizvodnje i
 - ima sadržaj hlapljivih tvari jednak ili veći od 225 grama po hektolitru preračunato na 100 % vol. alkohola i
 - nije zaslađen;
 - ii. izrazom „poljoprivredni” ako rum koji je u pitanju ispunjava zahtjeve iz tačke i. i proizveden je isključivo destilacijom nakon alkoholne fermentacije soka šećerne trske. Izraz „poljoprivredni” koristiti se samo u slučaju oznake geografskog porijekla nekog od francuskih prekomorskih departmana ili Autonomne regije Madeira.
- Ovom tačkom ne dovodi se u pitanje upotreba izraza „poljoprivredni”, „*traditionnel*” ili „*tradicional*” u vezi s bilo kojim proizvodom koji nije obuhvaćen ovom kategorijom, u skladu s njegovim posebnim kriterijima.

2. Whisky ili whiskey

- (a) Whisky ili whiskey jako je alkoholno piće proizvedeno isključivo provedbom svih navedenih proizvodnih postupaka:
 - i. destilacijom kaše žitnog slada, s cijelim zrnima nesladnih žitarica ili bez njih, koja je bila:
 - ošćerena dijastazom slada koji je u njoj sadržan, s drugim prirodnim enzimima ili bez njih,
 - prevrela uz dodatak kvasca;
 - ii. svaka destilacija provodi se na manje od 94,8% vol. tako da destilat ima aromu i okus upotrijebljenih sirovina;
 - iii. dozrijevanjem konačnog destilata najmanje tri godine u drvenim buradima zapremnine do najviše 700 litara.
- Gotov destilat, kojem se mogu dodavati samo voda i karamel (za bojenje), zadržava boju, aromu i okus nastale tokom proizvodnog postupka iz tačaka i., ii. i iii.

- (b) Alkoholna jakost proizvoda *whisky* ili *whiskey* iznosi najmanje 40% vol.
- (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (d) *Whisky* ili *whiskey* se ne zaslađuje, čak ni zbog zaokruživanja okusa, ili aromatizirati, niti može sadržavati aditive, osim karamela (E 150a) kao sredstva za prilagodbu boje.
- (e) Pravni naziv „*whisky*” ili „*whiskey*” može se dopuniti izrazom „single malt” samo ako je bio destiliran isključivo iz ječmenog slada u jednoj destileriji.

3. Žitna rakija

- (a) Žitna rakija jako je alkoholno piće proizvedeno isključivo destilacijom fermentirane kaše cijelog zrna žitarica koje zadržava organoleptička svojstva upotrijebljenih sirovina.
- (b) Alkoholna jakost žitne rakije iznosi najmanje 35% vol., uz iznimku proizvoda *Korn*.
- (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (d) Žitna rakija se ne aromatizuje.
- (e) Žitna rakija može sadržavati jedino dodani karamel kao sredstvo za prilagodbu boje.
- (f) Žitna rakija može se zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije sadržavati više od 10 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.
- (g) Žitna rakija može nositi pravni naziv „žitni brandy” ako je proizvedena destilacijom na manje od 95% vol. iz fermentisane kaše cijelih zrna žitarica, koja ima organoleptička svojstva upotrijebljenih sirovina.
- (h) Riječ „žitna” u pravnom nazivu „žitna rakija” ili „žitni brandy” može se zamijeniti nazivom žitarice koja se upotrebljava isključivo u proizvodnji tog jakog alkoholnog pića.

4. Rakija od vina

- (a) Rakija od vina jako je alkoholno piće koje zadovoljava sljedeće zahtjeve:
 - i. proizvedeno je isključivo destilacijom vina, vina pojačanog za destilaciju ili vinskog destilata na manje od 86% vol.;
 - ii. sadržava količinu hlapljivih tvari jednaku ili veću od 125 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola;
 - iii. sadržava maksimalnu količinu metanola od 200 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola;
- (b) Alkoholna jakost rakije od vina iznosi najmanje 37,5% vol.
- (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (d) Rakija od vina se ne aromatizuje. To ne isključuje tradicionalne metode proizvodnje.
- (e) Rakija od vina može sadržavati jedino dodani karamel kao sredstvo za prilagodbu boje.
- (f) Rakija od vina može se zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije sadržavati više od 20 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.
- (g) Ako je rakija od vina bila podvrgnuta dozrijevanju, može se i dalje stavljati na tržište kao „rakija od vina” pod uslovom da je dozrijevala jednako dugo ili duže od perioda utvrđenog za jaka alkoholna pića u okviru kategorije 5.
- (h) Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje upotreba izraza „*Branntwein*” u kombinaciji s izrazom „*essig*” u prezentiranju i označivanju octa.

5. Brandy ili Weinbrand

- (a) *Brandy* ili *Weinbrand* jako je alkoholno piće koje zadovoljava sljedeće zahtjeve:
- i. proizvedeno je iz rakije od vina kojoj se može dodati vinski destilat pod uslovom da je destilisan na manje od 94,8% vol. i da ne prelazi maksimalno 50% od ukupne količine alkohola u gotovom proizvodu;
 - ii. dozrijevalo je najmanje:
 - godinu dana u hrastovim posudama, od kojih je svaka zapremnine od najmanje 1 000 litara ili
 - šest mjeseci u hrastovim buretima zapremnine do najviše 1 000 litara;
 - iii. sadržava količinu hlapljivih tvari jednaku ili veću od 125 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola, a koja potječe isključivo iz destilacije upotrijebljenih sirovina;
 - iv. sadržava maksimalnu količinu metanola od 200 grama po hektolitr preračunato na 100 % vol. alkohola.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *brandy* ili *Weinbrand* iznosi najmanje 36% vol.
- (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (d) *Brandy* ili *Weinbrand* se ne aromatizuje. To ne isključuje tradicionalne metode proizvodnje.
- (e) *Brandy* ili *Weinbrand* može sadržavati jedino dodani karamel kao sredstvo za prilagodbu boje.
- (f) *Brandy* ili *Weinbrand* može se zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije da sadržava više od 35 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.

6. Rakija od groždane komine ili komovica

- (a) Rakija od groždane komine ili komovica jako je alkoholno piće koje zadovoljava sljedeće zahtjeve:
- i. proizvedena je isključivo destilisanjem fermentisane groždane komine, neposredno vodenom parom ili nakon dodavanja vode i ispunjena su oba navedena uslova:
 - svaka destilacija provodi se na manje od 86% vol;
 - prva destilacija provodi se uz prisutnost same komine;
 - ii. na 100 kg upotrijebljene groždane komine može se dodati najviše 25 kg vinskog taloga;
 - iii. količina alkohola koja potiče od vinskog taloga ne prelazi 35% ukupne količine alkohola u gotovom proizvodu;
 - iv. sadržava količinu hlapljivih tvari jednaku ili veću od 140 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola i sadržava maksimalnu količinu metanola od 1 000 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola.
- (b) Alkoholna jakost rakije od groždane komine ili komovice iznosi najmanje 37,5% vol.
- (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (d) Rakija od groždane komine ili komovica se ne aromatizuje. To ne isključuje tradicionalne metode proizvodnje.
- (e) Rakija od groždane komine ili komovica može da sadrži jedino dodani karamel kao sredstvo za prilagodbu boje.
- (f) Rakija od groždane komine ili komovica može se zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije da sadrži više od 20 g sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.

7. Rakija od voćne komine

- (a) Rakija od voćne komine jako je alkoholno piće koje zadovoljava sljedeće zahtjeve:
- proizvodi se isključivo fermentacijom i destilacijom voćne komine koja nije groždana komina i ispunjena su oba navedena uslova:
 - svaka destilacija provodi se na manje od 86% vol alkohola;
 - prva destilacija provodi se uz prisutnost same komine;
 - sadržava količinu hlapljivih tvari od najmanje 200 grama po hektolitr preračunato na 100 % vol. alkohola;
 - sadržava količinu metanola od najviše 1 500 grama po hektolitr preračunato na 100 % vol. alkohola;
 - u slučaju voćne komine od koštuničavog voća, sadržaj cijanovodične kiseline može iznositi najviše 7 grama po hektolitr preračunato na 100 % vol. alkohola.
- (b) Alkoholna jakost rakije od voćne komine iznosi najmanje 37,5% vol.
- (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (d) Rakija od voćne komine se ne aromatizuje.
- (e) Rakija od voćne komine može sadržavati jedino dodani karamel kao sredstvo za prilagodbu boje.
- (f) Rakija od voćne komine može se zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije sadržavati više od 20 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.
- (g) Pravni naziv se sastoji od naziva voća i izraza „rakija od komine”. Ako se upotrebljava komina nekoliko različitih vrsta voća, upotrebljava se pravni naziv „rakija od voćne komine”, koji se može dopuniti nazivom svake vrste voća navedene silaznim redoslijedom s obzirom na upotrijebljenu količinu.

8. Rakija od groždica ili *raisin brandy*

- (a) Rakija od groždica ili *raisin brandy* jako je alkoholno piće proizvedeno isključivo destilacijom proizvoda dobivenog alkoholnom fermentacijom ekstrakta sušenoga grožđa sorte „crni korinth” ili „muškat iz Aleksandrije”, destilisanog na manje od 94,5% vol., tako da destilat ima aromu i okus upotrijebljenih sirovina.
- (b) Alkoholna jakost rakije od groždica ili *raisin brandy* iznosi najmanje 37,5% vol.
- (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (d) Rakija od groždica ili *raisin brandy* ne aromatizuje se.
- (e) Rakija od groždica ili *raisin brandy* može da sadrži jedino dodani karamel kao sredstvo za prilagodbu boje.
- (f) Rakija od groždica ili *raisin brandy* može da se zaslađuje kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije da sadrži više od 20 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.

9. Rakija od voća

- (a) Rakija od voća jako je alkoholno piće koje zadovoljava sljedeće zahtjeve:
- proizvedeno je isključivo alkoholnom fermentacijom i destilacijom, s košticama ili bez njih, svježih i mesnatih plodova voća, uključujući banane, ili mošta od takvog voća, bobica ili zelenih dijelova;
 - svaka destilacija provodi se na manje od 86 % vol. tako da destilat ima aromu i okus destilisanih sirovina;
 - sadržava količinu hlapljivih tvari jednaku ili veću od 200 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola;

- iv. u slučaju rakija od koštuničavog voća, sadržaj cijanovodične kiseline iznosi najviše 7 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola.
- (b) Sadržaj metanola u rakiji od voća iznosi najviše 1 000 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola, osim:
- i. u slučaju rakija od voća proizvedenih od sljedećeg voća ili bobica te u pogledu kojih maksimalni sadržaj metanola iznosi 1 200 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola:
- jabuka (*Malus domestica* Borkh.),
 - kajsija (*Prunus armeniaca* L.),
 - šljiva (*Prunus domestica* L.),
 - domaća šljiva (*Prunus domestica* L.),
 - mirabela (šljiva žutica) (*Prunus domestica* L. podvrsta *syriaca* (Borkh.) Janch. ex Mansf.),

 - breskva (*Prunus persica* (L.) Batsch),
 - kruška (*Pyrus communis* L.), osim kruške sorte Williams (*Pyrus communis* L. cv „Williams”),
 - kupina (*Rubus* sect. *Rubus*),
 - malina (*Rubus idaeus* L.).
- ii. U slučaju rakija od voća proizvedenih od sljedećeg voća ili bobica te u pogledu kojih maksimalni sadržaj metanola iznosi 1 350 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola:
- dunja (*Cydonia oblonga* Mill.),
 - borovica (*Juniperus communis* L. ili *Juniperus oxicedrus* L.),
 - kruška sorte Williams (*Pyrus communis* L. cv „Williams”),
 - crna ribizla (*Ribes nigrum* L.),
 - crvena ribizla (*Ribes rubrum* L.),
 - nar (*Rosa canina* L.),
 - bobice zove (*Sambucus nigra* L.),
 - oskoruša (*Sorbus aucuparia* L.),
 - jarebika (*Sorbus domestica* L.),
 - brekinja (*Sorbus torminalis* (L.) Crantz).
- (c) Alkoholna jakost rakije od voća iznosi najmanje 37,5% vol.
- (d) Rakija od voća ne smije se bojiti.
- (e) Neovisno o tački (d) ove kategorije i odstupajući od kategorije hrane 14.2.6. iz dijela E Priloga II. Uredbi (EZ) br. 1333/2008, karamel se smije koristiti za prilagodbu boje rakija od voća koje su dozrijevale najmanje jednu godinu u dodiru s drvom.
- (f) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (g) Rakija od voća ne aromatizuje se.
- (h) Rakija od voća može se zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije sadržavati više od 18 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.
- (i) Pravni naziv rakije od voća jest „rakija”, dopunjen nazivom voća, bobica ili zelenih dijelova. Na bugarskom, češkom, grčkom, hrvatskom, poljskom, rumunjskom, slovačkom i slovenskom jeziku taj se pravni naziv može izraziti nazivom voća, bobica ili zelenih dijelova i odgovarajućih sufiksom.

Alternativno:

- i. pravni naziv iz prvog podstava može glasiti „wasser”, uz naziv voća.
- ii. sljedeći pravni nazivi mogu se koristiti u sljedećim slučajevima:
- „kirsch” za rakiju od trešnje/višnje (*Prunus avium* (L.) L.);

- „šljiva”, „domaća šljiva” ili „šljivovica” za rakiju od šljive (*Prunus domestica* L.);
- „mirabelle” za rakiju od šljive mirabele (*Prunus domestica* L. podvrsta *syriaca* (Borkh.) Janch. ex Mansf.);
- „planika” za rakiju od planike (*Arbutus unedo* L.);
- „zlatni delišes” za rakiju od jabuke (*Malus domestica* var. „Golden Delicious”);
- „*Obstler*” za voćnu rakiju proizvedenu od voća, s bobicama ili bez njih, pod uvjetom da je najmanje 85% kaše dobiveno od različitih sorti jabuka, krušaka ili obojega.

Naziv „*Williams*” ili „viljamovka” može se upotrebljavati samo za prodaju rakije od kruške proizvedene isključivo od kruške sorte „*Williams*”.

Ako postoji rizik da krajnji potrošač neće lako razumjeti neki od tih pravnih naziva koji ne sadržavaju riječ „rakija” iz ove tačke, opis, prezentiranje i označivanje moraju sadržavati riječ „rakija”, koja se može dopuniti obrazloženjem.

- (j) Ako se zajedno destiliraju dvije ili više vrsta voća, bobica ili zelenih dijelova, proizvod se stavlja na tržište pod pravnim nazivom:
- „rakija od voća” za jaka alkoholna pića proizvedena isključivo destilacijom voća ili bobica ili obojega ili
 - „rakija od zelenih dijelova” za jaka alkoholna pića proizvedena isključivo destilacijom zelenih dijelova ili
 - „rakija od voća i zelenih dijelova” za jaka alkoholna pića proizvedena destilacijom kombinacije voća, bobica i zelenih dijelova.
- Pravni naziv može se dopuniti nazivom za svako voće, bobicu ili zeleni dio, silaznim redoslijedom u odnosu na upotrijebljenu količinu.

10. Rakija od jabučnog vina, rakija od kruškovog vina i rakija od jabučnog i kruškovog vina

- (a) Rakija od jabučnog vina, rakija od kruškovog vina i rakija od jabučnog i kruškovog vina jaka su alkoholna pića koja zadovoljavaju sljedeće zahtjeve:
- i. proizvedena su isključivo destilacijom vina od jabuke ili vina od kruške na manje od 86% vol. tako da destilat ima aromu i okus voća;
 - ii. sadržavaju količinu hlapljivih tvari jednaku ili veću od 200 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola;
 - iii. sadržavaju količinu metanola od najviše 1 000 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola.
- (b) Alkoholna jakost rakije od jabučnog vina, rakije od kruškovog vina i rakije od jabučnog i kruškovog vina iznosi najmanje 37,5% vol.
- (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (d) Rakija od jabučnog vina, rakija od kruškovog vina i rakija od jabučnog i kruškovog vina ne aromatizira se. To ne isključuje tradicionalne metode proizvodnje.
- (e) Rakija od jabučnog vina, rakija od kruškovog vina i rakija od jabučnog i kruškovog vina može sadržavati jedino dodani karamel kao sredstvo za prilagodbu boje.
- (f) Rakija od jabučnog vina, rakija od kruškovog vina i rakija od jabučnog i kruškovog vina može se zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije sadržavati više od 15 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.

(g) Pravni naziv glasi:

- „rakija od jabučnog vina” za jaka alkoholna pića isključivo proizvedena destilacijom jabučnog vina;
- „rakija od kruškovog vina” za jaka alkoholna pića isključivo proizvedena destilacijom kruškovog vina ili
- „rakija od jabučnog i kruškovog vina” za jaka alkoholna pića proizvedena destilacijom jabučnog i kruškovog vina.

11. Rakija od meda

- (a) Rakija od meda jako je alkoholno piće koje zadovoljava sljedeće zahtjeve:
 - i. proizvedeno je isključivo fermentacijom i destilacijom otopine meda;
 - ii. destilirano je na manje od 86 % vol. tako da destilat ima organoleptička svojstva koja potječu od upotrijebljenih sirovina.
- (b) Alkoholna jakost rakije od meda iznosi najmanje 35% vol.
- (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (d) Rakija od meda ne aromatizuje se.
- (e) Rakija od meda može da sadržava jedino dodani karamel kao sredstvo za prilagodbu boje.
- (f) Rakija od meda može se zaslađivati jedino medom kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije sadržavati više od 20 grama meda po litri, izraženog kao invertni šećer.

12. Hefebrand ili rakija od taloga

- (a) *Hefebrand* ili rakija od taloga jako je alkoholno piće proizvedeno isključivo destilacijom vinskog taloga, pivskoga taloga ili taloga fermentiranog voća na manje od 86% vol.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *Hefebrand* ili rakije od taloga iznosi najmanje 38% vol.
- (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (d) *Hefebrand* ili rakija od taloga ne aromatizuje se.
- (e) *Hefebrand* ili rakija od taloga može sadržavati jedino dodani karamel kao sredstvo za prilagodbu boje.
- (f) *Hefebrand* ili rakija od taloga može se zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije da sadrži više od 20 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.
- (g) Pravni naziv „*Hefebrand*” ili „rakija od taloga” dopunjuje se nazivom upotrijebljenih sirovina.

13. Rakija od piva

- (a) Rakija od piva jako je alkoholno piće koje se proizvodi isključivo izravnom destilacijom svježeg piva pod normalnim pritiskom, s alkoholnom jakosti manjom od 86 % vol., tako da dobiveni destilat ima organoleptička svojstva piva.
- (b) Alkoholna jakost rakije od piva iznosi najmanje 38% vol.
- (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (d) Rakija od piva ne aromatizuje se.
- (e) Rakija od piva može sadržavati jedino dodani karamel kao sredstvo za prilagodbu boje.
- (f) Rakija od piva može se zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije da sadrži više od 20 grama sladila po litru, izraženog kao invertni šećer.

14. **Topinambur ili rakija od jeruzalemske artičoke**

- (a) *Topinambur* ili rakija od jeruzalemske artičoke jako je alkoholno piće proizvedeno isključivo fermentacijom i destilacijom gomolja jeruzalemske artičoke (*Helianthus tuberosus* L.) na manje od 86% vol. alkohola.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *topinambur* ili rakije od jeruzalemske artičoke iznosi najmanje 38% vol.
- (c) Ne smije se dodavati razrijeđeni ili nerazrijeđeni alkohol.
- (d) *Topinambur* ili rakija od jeruzalemske artičoke ne aromatizuje se.
- (e) *Topinambur* ili rakija od jeruzalemske artičoke može sadržavati jedino dodani karamel kao sredstvo za prilagodbu boje.
- (f) *Topinambur* ili rakija od jeruzalemske artičoke može se zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije sadržavati više od 20 grama sladila po litru, izraženog kao invertni šećer.

15. **Votka**

- (a) Votka je jako alkoholno piće proizvedeno od etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla dobivenog fermentacijom uz prisutnost kvasca iz:
 - krompira i/ili žitarica,
 - drugih poljoprivrednih sirovina,destilisanih tako da se organoleptička svojstva upotrijebljenih sirovina i nusproizvoda nastalih za vrijeme fermentacije selektivno smanjuju.

Nakon toga može slijediti dodatna destilacija ili obrada prikladnim pomoćnim sredstvima, uključujući obradu aktivnim drvenim ugljenom, kako bi se dobila posebna organoleptička svojstva.

Najviši nivoi ostataka etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla koji se upotrebljava u proizvodnji votke u skladu su s onima navedenima u članu 4., osim za sadržaj metanola koji ne smije prelaziti 10 grama po hektolitru preračunato na 100% vol. alkohola.

- (b) Alkoholna jakost proizvoda votka iznosi najmanje 37,5% vol.
- (c) Jedine arome koje se mogu dodavati jesu prirodne aromatične tvari ili aromatični pripravci prisutni u destilatu dobivenom od fermentisanih sirovina. Proizvodu se mogu dati i posebna organoleptička svojstva osim dominantne arome.
- (d) Votka se ne smije bojiti.
- (e) Votka se može zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije sadržavati više od 8 grama sladila po litru, izraženog kao invertni šećer.
- (f) Pri opisivanju, prezentiranju ili označivanju proizvoda votka koji nije proizveden isključivo od krumpira ili žitarica ili obojeg vidljivo se označava „proizvedeno od ...”, uz dodatak naziva sirovina upotrijebljenih u proizvodnji etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla. Ta se oznaka pojavljuje u istom vidnom polju kao i pravni naziv.
- (g) Pravni naziv u bilo kojoj državi članici isto tako može biti „*vodka*”.

16. **Rakija (s dodanim imenom voća, bobica ili orašastog voća) dobivena maceracijom i destilacijom**

- (a) Rakija (s dodanim nazivom voća, bobica ili orašastog voća) dobivena maceracijom i destilacijom jako je alkoholno piće koje zadovoljava sljedeće zahtjeve:
 - i. proizvedeno je:
 - maceracijom djelomično fermentisanog ili nefermentisanog voća,

bobica ili orašastog voća iz tačke ii., s mogućim dodatkom od najviše 20 litara etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla ili rakije ili destilata koji potječe od istog voća, bobica ili orašastog voća, ili njihove kombinacije na 100 kg fermentisanog voća, bobica ili orašastog voća, — nakon čega se provodi destilacija; svaka destilacija provodi se na manje od 86% vol;

ii. proizvodi se od sljedećih vrsta voća, bobica ili orašastog voća:

- aronija (*Aronia Medik. nom cons.*),
- crnoplodna aronija (*Aronia melanocarpa* (Michx.) Elliott),
- kesten (*Castanea sativa* Mill.),
- agrumi (*Citrus* spp.),
- lješnjak (*Corylus avellana* L.),
- crna mahunica (*Empetrum nigrum* L.),
- jagoda (*Fragaria* spp.),
- pasji trn (*Hippophae rhamnoides* L.),
- bobice božikovine (*Ilex aquifolium* i *Ilex cassine* L.),
- drijen (*Cornus mas*),
- orah (*Juglans regia* L.),
- banana (*Musa* spp.),
- mirta (*Myrtus communis* L.),
- indijska smokva (*Opuntia ficus-indica* (L.) Mill),
- marakuja (*Passiflora edulis* Sims),
- sremza (*Prunus padus* L.),
- trnjina (divlja šljiva) (*Prunus spinosa* L.),
- crna ribizla (*Ribes nigrum* L.),
- bijela ribizla (*Ribes niveum* Lindl.),
- crvena ribizla (*Ribes rubrum* L.),
- ogrozd (*Ribes uva-crispa* L. syn. *Ribes grossularia*),
- nar (*Rosa canina* L.),
- arktička kupina (*Rubus arcticus* L.),
- močvarna jagoda (*Rubus chamaemorus* L.),
- kupina (*Rubus* sect. *Rubus*),
- malina (*Rubus idaeus* L.),
- bobice bazge (*Sambucus nigra* L.),
- oskoruša (*Sorbus aucuparia* L.),
- jarebika (*Sorbus domestica* L.),
- brekinja (*Sorbus torminalis* (L.) Crantz),
- cythera šljiva (*Spondias dulcis* Parkinson),
- mombinska šljiva (*Spondias mombin* L.),
- sjevernoamerička borovnica (*Vaccinium corymbosum* L.),
- divlja brusnica (*Vaccinium oxycoccos* L.),
- borovnica (*Vaccinium myrtillus* L.),
- europska brusnica (*Vaccinium vitis-idaea* L.).

(b) Alkoholna jakost rakije (s dodanim nazivom voća, bobica ili orašastog voća) dobivene maceracijom i destilacijom iznosi najmanje 37,5% vol.

(c) Rakija (s dodanim nazivom voća, bobica ili orašastog voća) dobivena maceracijom i destilacijom ne aromatizuje se.

(d) Rakija (s dodanim nazivom voća, bobica ili orašastog voća) dobivena maceracijom i destilacijom ne smije se bojiti.

(e) Neovisno o tački (d) i odstupajući od kategorije hrane 14.2.6. iz dijela E Priloga II. Uredbi (EZ) br. 1333/2008, karamel se može koristiti za prilagodbu boje rakije (s dodanim nazivom voća, bobica ili orašastog voća)

dobivene maceracijom i destilacijom koja je dozrijevala najmanje jednu godinu u dodiru s drvom.

- (f) Rakija (s dodanim nazivom voća, bobica ili orašastog voća) dobivena maceracijom i destilacijom može se zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije sadržavati više od 18 grama sladila po litru, izraženog kao invertni šećer.
- (g) U pogledu opisa, prezentiranja i označivanja rakije (s dodanim nazivom voća, bobica ili orašastog voća) dobivene maceracijom i destilacijom, oznaka „proizvedena maceracijom i destilacijom” navodi se pri opisivanju, prezentiranju ili označivanju slovima u istom fontu, veličini i boji i u istom vidnom polju kao i oznaka „rakija (s dodanim nazivom voća, bobica ili orašastog voća)”, a u slučaju boca to se mora navesti na prednjoj etiketi.

17. Geist (s dodanim nazivom upotrijebljenog voća ili sirovine)

- (a) *Geist* (s dodanim nazivom upotrijebljenog voća ili sirovine) jako je alkoholno piće proizvedeno maceracijom nefermentisanog voća i bobica navedenih u kategoriji 16. tački (a) podtački ii. ili povrća, orašastih plodova, drugih biljnih tvari poput bilja ili ružinih latica, ili gljiva u etilnom alkoholu poljoprivrednog porijekla te potom destilacijom na manje od 86% vol.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *Geist* (s dodanim nazivom upotrijebljenog voća ili sirovine) iznosi najmanje 37,5% vol.
- (c) *Geist* (s dodanim nazivom upotrijebljenog voća ili sirovine) ne aromatizuje se.
- (d) *Geist* (s dodanim nazivom upotrijebljenog voća ili sirovine) ne smije se bojiti.
- (e) *Geist* (s dodanim nazivom upotrijebljenog voća ili sirovine) može se zaslađivati kako bi se zaokružio konačni okus. Međutim, konačni proizvod ne smije sadržavati više od 10 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.
- (f) Izraz „*geist*” ispred kojeg se nalazi izraz koji nije naziv voća, biljke ili druge sirovine može nadopunjavati pravni naziv drugih jakih alkoholnih pića i alkoholnih pića, pod uslovom da se takvom upotrebom ne zavarava potrošača.

18. Encijan

- (a) Encijan je jako alkoholno piće proizvedeno od destilata encijana dobivenog fermentacijom korijena encijana, uz dodatak etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla ili bez njega.
- (b) Alkoholna jakost encijana iznosi najmanje 37,5% vol.
- (c) Encijan se ne aromatizuje.

19. Jako alkoholno piće aromatizovano borovicom

- (a) Jako alkoholno piće aromatizovano borovicom jako je alkoholno piće proizvedeno aromatizovanjem etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla ili žitne rakije ili žitnog destilata ili njihove kombinacije bobicama borovice (*Juniperus communis* L. ili *Juniperus oxicedrus* L.).
- (b) Alkoholna jakost jakog alkoholnog pića aromatizovanog borovicom iznosi najmanje 30% vol.
- (c) Uz borovicu se mogu dodatno upotrebljavati aromatične tvari, aromatični pripravci, bilje s aromatičnim svojstvima ili dijelovi bilja s aromatičnim svojstvima ili njihova kombinacija, ali organoleptička svojstva borovice moraju biti prepoznatljiva, čak i ako su ponekad ublažena.

- (d) Jako alkoholno piće aromatizovano borovicom može nositi pravne nazive „*Wacholder*” ili „*genebra*”.

20. *Gin*

- (a) *Gin* je jako alkoholno piće aromatizovano borovicom, proizvedeno aromatizovanjem etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla bobicama borovice (*Juniperus communis* L.).
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *gin* iznosi najmanje 37,5% vol.
- (c) Za proizvodnju proizvoda *gin* upotrebljavaju se samo aromatične tvari ili aromatični pripravci tako da prevladavajući okus bude okus borovice.
- (d) Izraz „*gin*” može se dopuniti izrazom „*dry*” ako ne sadržava dodana sladila iznad 0,1 grama sladila po litru konačnog proizvoda, izraženog kao invertni šećer.

21. Destilisani *gin*

- (a) Destilisani *gin* jedno je od sljedećeg:
- i. jako alkoholno piće aromatizovano borovicom, proizvedeno isključivo destilacijom etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla s početnom jakosti alkohola od najmanje 96 % vol., uz dodatak bobica borovice (*Juniperus communis* L.) i drugih biljnih pripravaka, uz uslov da prevladava okus borovice;
 - ii. kombinacija proizvoda takve destilacije i etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla jednakog sastava, čistoće i alkoholne jačine; za aromatizovanje proizvoda destilirani *gin* mogu se upotrebljavati i aromatične tvari ili aromatični pripravci, kako je navedeno u tački (c) kategorije 20.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda destilisani *gin* iznosi najmanje 37,5% vol.
- (c) *Gin* proizveden jednostavnim dodavanjem ekstrakata ili aroma etilnom alkoholu poljoprivrednog porijekla ne smatra se proizvodom destilisani *gin*.
- (d) Izraz „destilirani *gin*” može se dopuniti izrazom „*dry*” ili ga obuhvaćati ako ne sadržava dodana sladila iznad 0,1 grama sladila po litri konačnog proizvoda, izraženog kao invertni šećer.

22. *London gin*

- (a) *London gin* je destilisani *gin* koji zadovoljava sljedeće zahtjeve:
- i. proizvodi se isključivo iz etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla, s najvećim sadržajem metanola od 5 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola, čija je aroma dobivena isključivo destilacijom etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla, uz dodatak svih prirodnih biljnih tvari;
 - ii. dobiveni destilat sadržava najmanje 70% vol. alkohola;
 - iii. dodatni alkohol poljoprivrednog porijekla koji se dodaje u skladu je sa zahtjevima utvrđenima u tački 10. člana 4., ali s najvećim sadržajem metanola od 5 grama po hektolitr preračunato na 100% vol. alkohola;
 - iv. nije obojen;
 - v. nije zaslađen s više od 0,1 grama sladila po litru konačnog proizvoda, izraženog kao invertni šećer;
 - vi. ne sadržava nikakve druge sastojke osim sastojaka iz tačaka i., iii. i v., te vode.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *London gin* iznosi najmanje 37,5% vol.
- (c) Naziv „*London gin*” može se dopuniti izrazom „*dry*” (suhi) ili ga obuhvaćati.

23. Jako alkoholno piće aromatizovano kimom ili *Kümmel*

- (a) Jako alkoholno piće aromatizovano kimom ili *Kümmel* jako je alkoholno piće proizvedeno aromatizovanjem etilnog alkohola poljoprivrednog

- porijekla kimom (*Carum carvi* L.).
- (b) Alkoholna jakost jakog alkoholnog pića aromatizovanog kimom ili *Kümmel* iznosi najmanje 30 % vol.
 - (c) Mogu se dodatno upotrebljavati aromatične tvari i/ili aromatični pripravci, ali prevladava okus kima.

24. Akvavit ili aquavit

- (a) *Akvavit* ili *aquavit* jako je alkoholno piće aromatizovano kimom i/ili sjemenkama kopra, proizvedeno upotrebom etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla koji je aromatizovan destilatima bilja ili začina.
- (b) Alkoholna jakost *akvavita* ili *aquavita* iznosi najmanje 37,5 % vol.
- (c) Mogu se dodatno upotrebljavati aromatične tvari ili aromatični pripravci ili oboje, ali okus tih pića mora u velikoj mjeri proizlaziti iz destilata kima (*Carum carvi* L.) i/ili sjemenki kopra (*Anethum graveolens* L.) jer je upotreba eteričnih ulja zabranjena.
- (d) Gorke tvari ne smiju jasno prevladavati u okusu; sadržaj suhog ekstrakta ne smije biti veći od 1,5 grama na 100 mililitara.

25. Jako alkoholno piće aromatizovano anisom

- (a) Jako alkoholno piće aromatizovano anisom jako je alkoholno piće proizvedeno aromatizovanjem etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla prirodnim ekstraktima zvjezdolikog anisa (*Illicium verum* Hook f.), anisa (*Pimpinella anisum* L.), komorača (*Foeniculum vulgare* Mill.) ili bilo koje druge biljke koja sadržava isti glavni aromatski sastojak, upotrebom jednog od sljedećih postupaka ili njihovom kombinacijom:
 - i. maceracijom i/ili destilacijom;
 - ii. destilacijom alkohola uz dodatak sjemenki ili drugih dijelova prethodno navedenih biljaka;
 - iii. dodavanjem prirodnih destilisanih ekstrakata biljaka s aromom anisa.
- (b) Alkoholna jakost jakog alkoholnog pića aromatizovanog anisom iznosi najmanje 15% vol.
- (c) Jako alkoholno piće aromatizovano anisom može se aromatizovati samo aromatičnim pripravcima i prirodnim aromatičnim tvarima.
- (d) Mogu se upotrebljavati i drugi prirodni biljni ekstrakti ili aromatične sjemenke, uz uslov da prevladava okus anisa.

26. Pastis

- (a) *Pastis* je jako alkoholno piće aromatizovano anisom koje sadržava i prirodne ekstrakte korijena sladića (*Glycyrrhiza* spp.), što podrazumijeva prisutnost bojila poznatih kao „halkoni”, kao i glicirizinske kiseline, čije najmanje i najveće količine iznose 0,05 odnosno 0,5 g po litri.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *pastis* iznosi najmanje 40% vol.
- (c) *Pastis* se može aromatizovati samo aromatičnim pripravcima i prirodnim aromatičnim tvarima.
- (d) *Pastis* smije sadržavati najviše 100 grama sladila po litru, izraženo kao invertni šećer, uz najmanji i najveći sadržaj anetola od 1,5 odnosno 2 grama po litri.

27. Pastis de Marseille

- (a) *Pastis de Marseille* je *pastis* s izrazitim okusom anisa, sa sadržajem anetola između 1,9 i 2,1 grama po litru.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *pastis de Marseille* iznosi najmanje 45% vol.

- (c) *Pastis de Marseille* aromatizuje se samo aromatičnim pripravcima i prirodnim aromatičnim tvarima.

28. Anis ili janeževac

- (a) *Anis* ili *janeževac* jako je alkoholno piće aromatizovano anisom čiji karakterističan okus potiče isključivo od anisa (*Pimpinella anisum* L.), zvjezdastog anisa (*Illicium verum* Hook f.) i/ili komorača (*Foeniculum vulgare* Mill.).
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *anis* ili *janeževac* iznosi najmanje 35% vol.
- (c) *Anis* ili *janeževac* može se aromatizovati samo aromatičnim pripravcima i prirodnim aromatičnim tvarima.

29. Destilisani anis

- (a) Destilisani *anis* je *anis* koji sadržava alkohol destilisan uz dodatak sjemenki navedenih u tački (a) kategorije 28., a u slučaju oznaka geografskog porijekla, uz prisutnost mastica (tršlja) i ostalih aromatičnih sjemenki, biljaka ili voća, uz uslov da takav alkohol čini najmanje 20% alkoholne jakosti destilisanog *anisa*.
- (b) Alkoholna jakost destilisanog proizvoda *anis* iznosi najmanje 35% vol.
- (c) Destilisani *anis* može se aromatizovati samo aromatičnim pripravcima i prirodnim aromatičnim tvarima.

30. Gorko jako alkoholno piće ili bitter

- (a) Gorko jako alkoholno piće ili *bitter* jako je alkoholno piće u kojem prevladava goraki okus te je proizvedeno aromatiziranjem etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla i/ili destilata poljoprivrednog porijekla aromatizujućim tvarima ili aromatizujućim pripravcima ili i jednim i drugima.
- (b) Alkoholna jakost gorkih jakih alkoholnih pića ili *bittera* iznosi najmanje 15% vol.
- (c) Ne dovodeći u pitanje upotrebu takvih izraza pri prezentovanju i označavanju prehrambenih proizvoda koji nisu jaka alkoholna pića, gorko jako alkoholno piće ili *bitter* može se stavljati na tržište i kao „gorka” ili „*bitter*” sa ili bez drugog izraza.
- (d) Bez obzira na tačku (c), izraz „gorki” ili „*bitter*” može se koristiti pri opisivanju, prezentiranju i označivanju gorkih likera.

31. Aromatizovana votka

- (a) Aromatizovana votka je votka s prevladavajućom aromom drugačijom od arome sirovina upotrijebljenih za proizvodnju votke.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda aromatizovana votka iznosi najmanje 37,5% vol.
- (c) Aromatizovana votka može se zaslađivati, kupažirati, aromatizovati, ostaviti da dozrijeva ili bojiti.
- (d) Ako se aromatizovana votka zaslađuje, konačni proizvod sadrži manje od 100 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.
- (e) Pravni naziv aromatizovane votke može također biti naziv bilo koje prevladavajuće arome u kombinaciji s riječju „votka”. Izraz „votka” na bilo kojem službenom jeziku Unije može se zamijeniti izrazom „*vodka*”.

32. Jako alkoholno piće aromatizovano divljom šljivom ili *pacharán*

- (a) Jako alkoholno piće aromatizovano divljom šljivom ili *pacharán* jako je alkoholno piće s prevladavajućim okusom divlje šljive i proizvedeno maceracijom divljih šljiva (*Prunus spinosa*) u etilnom alkoholu poljoprivrednog porijekla s dodatkom prirodnih ekstrakata anisa ili destilata anisa ili oboje.
- (b) Najmanja alkoholna jakost jakog alkoholnog pića aromatizovanog divljom šljivom ili *pacharána* iznosi najmanje 25% vol.;
- (c) za proizvodnju jakog alkoholnog pića aromatizovanog divljom šljivom ili *pacharána* upotrijebljeno je najmanje 125 grama divljih šljiva po litru konačnog proizvoda;
- (d) jako alkoholno piće aromatizovano divljom šljivom ili *pacharán* ima sadržaj sladila, izražen kao invertni šećer, između 80 i 250 grama po litri konačnog proizvoda;
- (e) organoleptička svojstva, boju i okus jakom alkoholnom piću aromatizovanom divljom šljivom ili *pacharánu* daju isključivo upotrijebljeno voće i anis.
- (f) Izraz „*pacharán*” može se upotrebljavati kao pravni naziv samo ako je proizvod proizveden u Španjolskoj. Ako je proizvod proizveden izvan Španjolske, izraz „*pacharán*” može se upotrebljavati samo kao dopuna pravnom nazivu „jako alkoholno piće aromatizovano divljom šljivom”, uz uslov da su dodane sljedeće riječi: „proizvedeno u ...”, iza čega slijedi ime države članice ili treće zemlje u kojoj je piće proizvedeno.

33. Liker

- (a) Liker je jako alkoholno piće:
 - i. koje sadržava najmanju količinu sladila, izraženu kao invertni šećer, od:
 - 70 grama po litri za liker od trešnje ili višnje, čiji se etilni alkohol sastoji isključivo od rakije od trešnje ili višnje,
 - 80 grama po litri za likere koji su aromatizovani isključivo encijanom ili sličnom biljkom ili pelinom,
 - 100 grama po litri u svim drugim slučajevima;
 - ii. proizvedeno upotrebom etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla ili destilata poljoprivrednog porijekla ili jednog ili više jakih alkoholnih pića ili njihovom kombinacijom, zaslađeno i s dodatkom jedne ili više aroma, proizvodâ poljoprivrednog porijekla ili prehrambenih proizvoda.
- (b) Alkoholna jakost likera iznosi najmanje 15% vol.
- (c) Za proizvodnju likera mogu se upotrebljavati aromatične tvari i aromatični pripravci.

Međutim, sljedeći likeri mogu se aromatizovati samo aromatizovanim prehrambenim proizvodima, aromatičnim pripravcima i prirodnim aromatičnim tvarima:

- i. voćni likeri od:
 - ananasa (*Ananas*),
 - agruma (*Citrus* L.),
 - pasjeg trna (*Hippophae rhamnoides* L.),
 - duda (*Morus alba*, *Morus rubra*),
 - višnje (*Prunus cerasus*),
 - trešnje (*Prunus avium*),
 - crne ribizle (*Ribes nigrum* L.),
 - arktičke kupine (*Rubus arcticus* L.),

- močvarne jagode (*Rubus chamaemorus* L.),
- maline (*Rubus idaeus* L.).
- divlje brusnice (*Vaccinium oxycoccos* L.),
- borovnice (*Vaccinium myrtillus* L.),
- europske brusnice (*Vaccinium vitis-idaea* L.);
- ii. biljni liker od:
 - génépija (kunice, žutilice) (*Artemisia genepi*),
 - encijana (*Gentiana* L.),
 - metvice (*Mentha* L.),
 - anisa (*Pimpinella anisum* L.),
- (d) Pravni naziv u bilo kojoj državi članici može biti „liqueur”, a:
 - za likere proizvedene maceracijom višanja ili trešanja (*Prunus cerasus* ili *Prunus avium*) u etilnom alkoholu poljoprivrednog porijekla pravni naziv može biti „guignolet” ili „češnjevac”, s izrazom „liker” ili bez njega;
 - za likere proizvedene maceracijom višanja (*Prunus cerasus*) u etilnom alkoholu poljoprivrednog porijekla pravni naziv može biti „ginja” ili „ginjinha” ili „višnjevac”, s izrazom „liker” ili bez njega;
 - za likere čiji udio alkohola daje isključivo rum pravni naziv može biti „punch au rhum”, s izrazom „liker” ili bez njega;
 - ne dovodeći u pitanje član 3. tačku 2., član 10. stav 5. tačku (b) i član 11., za likere koji sadrže mlijeko ili mliječne proizvode pravni naziv može biti „krem”, s dodanim nazivom upotrijebljene sirovine koja liker u daje njegov prevladavajući okus, s izrazom „liker” ili bez njega.
- (e) Pri opisivanju, prezentiranju i označivanju likera proizvedenih u Uniji upotrebom etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla ili destilata poljoprivrednog porijekla, za odražavanje uobičajene metode proizvodnje mogu se upotrebljavati sljedeće složenice:
 - *prune brandy* (*brandy* od šljive),
 - *orange brandy* (*brandy* od naranče),
 - *apricot brandy* (*brandy* od kajsije),
 - *cherry brandy* (*brandy* od trešnje/višnje),
 - *solbaerrom* ili rum od crne ribizle.

U pogledu opisivanja, prezentiranja i označivanja likera iz ove tačke, složenica mora biti naznačena u jednom redu jednakim slovima istog fonta i boje, a riječ „liker” nalazi se u neposrednoj blizini i napisana je slovima čija veličina nije manja od slova složenice. Ako alkohol ne potječe od navedenog alkoholnog pića, njegovo se porijeklo označuje na etiketi u istom vidnom polju uz složenicu, a riječ „liker” naznakom vrste poljoprivrednog alkohola ili riječima „poljoprivredni alkohol”, ispred kojih stoji „proizvedeno od” ili „proizvedeno upotrebom”.

- (f) Ne dovodeći u pitanje članove 11. i 12. te član 13. stav 4., pravni naziv „liker” može se dopuniti nazivom arome ili prehrambenog proizvoda koji jakom alkoholnom piću daje prevladavajući okus, pod uslovom da okus jakog alkoholnog pića daju aromatizovani prehrambeni proizvodi, aromatični pripravci i prirodne aromatične tvari dobivene od sirovine koja se navodi u nazivu arome ili prehrambenog proizvoda, uz dodatak aromatičnih tvari samo gdje je to potrebno za pojačavanje arome te sirovine.

34. Krem liker od (uz dodan naziv upotrijebljenog voća ili druge sirovine)

- (a) Krem liker od (uz dodan naziv upotrijebljenog voća ili druge upotrijebljene

sirovine), liker je koji sadrži najmanje 250 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.

- (b) Alkoholna jakost krem likera od (uz dodan naziv upotrijebljenog voća ili druge sirovine) iznosi najmanje 15% vol.
- (c) Na to jako alkoholno piće primjenjuju se pravila o aromatičnim tvarima i aromatičnim pripravcima za likere utvrđena u okviru kategorije 33.

▼ **C2**

(d) Upotrijebljene sirovine ne uključuju mlijeko i mliječne proizvode.

▼ **B**

- (e) voća ili bilo koja druga sirovina koja se koristi u pravnom nazivu mora da bude voće ili sirovina koja tom piću daje njegov prevladavajući okus.
- (f) Pravni naziv može se dopuniti izrazom „liker”.
- (g) Pravni naziv „*crème de cassis*” može se koristiti samo za likere proizvedene od crnog ribiza koji imaju sadržaj sladila veći od 400 grama po litri, izražen kao invertni šećer.

35. Sloe gin

- (a) *Sloe gin* je liker proizveden maceracijom divlje šljive u *ginu* s mogućim dodatkom soka divlje šljive.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *sloe gin* iznosi najmanje 25% vol.
- (c) Samo se prirodne aromatične tvari i aromatični pripravci mogu upotrebljavati za proizvodnju proizvoda *sloe gin*.
- (d) Pravni naziv može se dopuniti izrazom „liker”.

36. Sambuca

- (a) *Sambuca* je bezbojni liker aromatizovan anisom koji zadovoljava sljedeće zahtjeve:
 - i. sadržava destilate anisa (*Pimpinella anisum* L.), zvjezdastog anisa (*Illicium verum* L.) ili drugog aromatičnog bilja;
 - ii. ima najmanji sadržaj sladila od 350 grama po litri, izražen kao invertni šećer;
 - iii. ima sadržaj prirodnog anetola od najmanje 1 grama i najviše 2 grama po litri.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *sambuca* iznosi najmanje 38% vol.
- (c) Na proizvod *sambuca* primjenjuju se pravila o aromatičnim tvarima i aromatičnim pripravcima za likere utvrđena u okviru kategorije 33.
- (d) *Sambuca* se ne smije bojiti.
- (e) Pravni naziv može se dopuniti izrazom „liker”.

37. Maraschino, marrasquino ili maraskino

- (a) *Maraschino, marrasquino* ili *maraskino* bezbojni je liker čija aroma potječe uglavnom od destilata višnje maraske ili proizvoda proizvedenog maceracijom višanja ili dijelova višanja u etilnom alkoholu poljoprivrednog porijekla ili u destilatu višnje maraske, s najmanjim sadržajem sladila od 250 grama po litri, izraženim kao invertni šećer.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *maraschino, marrasquino* ili *maraskino* iznosi najmanje 24% vol.
- (c) Na *maraschino, marrasquino* ili *maraskino* primjenjuju se pravila o

aromatičnim tvarima i aromatičnim pripravcima za likere utvrđena u okviru kategorije 33.

- (d) *Maraschino*, *marrasquino* ili *maraskino* ne smiju se bojiti.
- (e) Pravni naziv može se dopuniti izrazom „liker”.

38. *Nocino* ili *orehovec*

- (a) *Nocino* ili *orehovec* liker je koji dobiva aromu uglavnom maceracijom, ili maceracijom i destilacijom, cijelih zelenih oraha (*Juglans regia* L.), sa sadržajem sladila od najmanje 100 grama po litri, izraženim kao invertni šećer.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *nocino* ili *orehovec* iznosi najmanje 30%.
- (c) Za *nocino* ili *orehovec* primjenjuju se pravila o aromatičnim tvarima i aromatičnim pripravcima za likere utvrđena u okviru kategorije 33.
- (d) Pravni naziv može se dopuniti izrazom „liker”.

39. Liker od jaja ili *advocaat* ili *avocat* ili *advokat*

- (a) Liker od jaja ili *advocaat* ili *avocat* ili *advokat* jest liker, aromatizovan ili ne, proizveden od etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla, destilata poljoprivrednog porijekla ili jakog alkoholnog pića, ili njihove kombinacije, a čiji su sastojci kvalitetni žumanjci, bjelanjci te šećer ili med ili oboje. Najmanji sadržaj šećera ili meda iznosi 150 grama po litri, izražen kao invertni šećer. Najmanji sadržaj čistih žumanjaka iznosi 140 grama po litri konačnog proizvoda. Na etiketi se navodi ako se ne koriste jaja kokoši vrste *Gallus gallus*, nego neka druga jaja.
Alkoholna jakost likera od jaja ili proizvoda *advocaat* ili *avocat* ili *advokat* iznosi najmanje 14% vol.
- (b) Za proizvodnju proizvoda *advocaat* ili *avocat* ili *advokat* mogu se upotrebljavati samo aromatizovani prehrambeni proizvodi, aromatične tvari i aromatični pripravci.
- (c) Za proizvodnju likera od jaja ili proizvoda *advocaat* ili *avocat* ili *advokat* mogu se upotrebljavati mlijeko i mliječni proizvodi.

40. Liker s jajima

- (a) Liker s jajima jest liker, aromatizovan ili ne, proizveden od etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla, destilata poljoprivrednog porijekla ili jakog alkoholnog pića ili njihove kombinacije, čiji su karakteristični sastojci kvalitetni žumanjci, bjelanjci te šećer ili med ili oboje. Najmanji sadržaj šećera ili meda iznosi 150 grama po litri, izražen kao invertni šećer. Najmanji sadržaj žumanjka iznosi 70 grama po litri konačnog proizvoda.
- (b) Alkoholna jakost likera s jajima iznosi najmanje 15% vol.
- (c) Za proizvodnju likera s jajima mogu se upotrebljavati samo aromatizovani prehrambeni proizvodi, prirodne aromatične tvari i aromatični pripravci
- (d) Za proizvodnju likera s jajima mogu se upotrebljavati mlijeko i mliječni proizvodi.

41. *Mistrà*

- (a) *Mistrà* je bezbojno jako alkoholno piće aromatizovano sjemenkama anisa ili prirodnim anetolom koje zadovoljava sljedeće zahtjeve:
 - i. ima sadržaj anetola od najmanje 1 grama i najviše 2 grama po litri;
 - ii. može sadržavati i destilat aromatskog bilja;
 - iii. nije zaslađeno.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *mistrà* iznosi najmanje 40% vol., a najviše 47%

vol.

- (c) *Mistrà* se može aromatizovati samo aromatičnim pripravcima i prirodnim aromatičnim tvarima.
- (d) *Mistrà* se ne smije bojiti.

42. Väkevã glögi ili spritglögg

- (a) *Väkevã glögi* ili *spritglögg* jako je alkoholno piće proizvedeno aromatizovanjem vina ili vinskih proizvoda i etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla aromom klinčića ili cimeta ili obojeg upotrebom jednog od sljedećih postupaka ili njihove kombinacije:
 - i. maceracije ili destilacije,
 - ii. destilacije alkohola uz dodatak dijelova gore navedenog bilja,
 - iii. dodatka prirodnih aromatičnih tvari klinčića ili cimeta.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *väkevã glögi* ili *spritglögg* iznosi najmanje 15% vol.
- (c) *Väkevã glögi* ili *spritglögg* može se aromatizovati samo aromatičnim tvarima, aromatičnim pripravcima ili drugim aromama, ali je prevladavajuća aroma začina navedenih u tački (a).
- (d) Sadržaj vina ili vinskih proizvoda ne premašuje 50% konačnog proizvoda.

43. Berenburg ili Beerenburg

- (a) *Berenburg* ili *Beerenburg* jako je alkoholno piće koje zadovoljava sljedeće zahtjeve:
 - i. proizvedeno je upotrebom etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla;
 - ii. proizvedeno je maceracijom voća ili bilja ili njihovih dijelova;
 - iii. sadržava kao posebnu aromu destilat korijena encijana (*Gentiana lutea* L.), bobica borovice (*Juniperus communis* L.) i lišća lovora (*Laurus nobilis* L.);
 - iv. varira u boji od svijetlosmeđe do tamnosmeđe;
 - v. može se zasladiti s maksimalno 20 grama sladila po litri, izraženog kao invertni šećer.
- (b) Alkoholna jakost proizvoda *Berenburg* ili *Beerenburg* iznosi najmanje 30% vol.
- (c) *Berenburg* ili *Beerenburg* može se aromatizovati samo aromatičnim pripravcima i prirodnim aromatičnim tvarima.

44. Nektar od meda ili nektar od medovine

- (a) Nektar od meda ili nektar od medovine jako je alkoholno piće proizvedeno aromatizovanjem mješavine fermentisane kaše meda i mednog destilata ili etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla, koji sadržava najmanje 30% vol. fermentisane kaše meda.
- (b) Alkoholna jakost nektara od meda ili nektar od medovine iznosi najmanje 22% vol.
- (c) Nektar od meda ili nektar od medovine može se aromatizovati samo aromatičnim pripravcima i prirodnim aromatičnim tvarima, pod uslovom da prevladava okus meda.
- (d) Nektar od meda ili nektar od medovine može se zaslađivati samo medom.

PRILOG II.

POSEBNA PRAVILA KOJA SE ODOSE NA ODREĐENA JAKA ALKOHOLNA PIĆA

1. *Rum-Verschnitt* proizvodi se u Njemačkoj i dobiva miješanjem ruma i etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla, na takav način da udio od najmanje 5% alkohola sadržanog u konačnom proizvodu potiče od ruma. Alkoholna jakost proizvoda *Rum-Verschnitt* iznosi najmanje 37,5% vol. Riječ „*Verschnitt*” navodi se kod opisivanja, prezentiranja i označivanja slovima iste vrste, veličine i boje te u istom redu kao riječ „*Rum*”, a u slučaju pakiranja u bocama navodi se na prednjoj etiketi. Pravni naziv tog proizvoda glasi „jako alkoholno piće”. Ako se *Rum-Verschnitt* stavlja na tržište izvan Njemačke, na etiketi se navodi alkoholni sastav.
2. *Slivovice* se proizvodi u Češkoj i dobiva dodavanjem etilnog alkohola poljoprivrednog porijekla destilatu šljiva prije konačne destilacije, na takav način da udio od najmanje 70% alkohola sadržanog u konačnom proizvodu potječe od destilata šljiva. Pravni naziv tog proizvoda glasi „jako alkoholno piće”. Naziv „*slivovice*” može se dodati ako je naveden u istom vidnom polju na prednjoj etiketi. Ako se proizvod *slivovice* stavlja na tržište izvan Češke, na etiketi se navodi alkoholni sastav. Ovom se odredbom ne dovodi u pitanje upotreba pravnih naziva za voćne rakije u kategoriji 9. Priloga I.
3. *Guignolet Kirsch* proizvodi se u Francuskoj i dobiva miješanjem *guignoleta* i *kirscha*, na takav način da najmanje 3% ukupnog čistog alkohola sadržanog u konačnom proizvodu mora poticati od *kirscha*. Kod opisivanja, prezentiranja i označivanja riječ „*guignolet*” navodi se slovima iste vrste, veličine i boje te u istom redu kao riječ „*kirsch*”, a u slučaju pakovanja u bocama navodi se na prednjoj etiketi. Pravni naziv tog proizvoda glasi „liker”. U alkoholnom sastavu naznačuje se volumni postotak čistog alkohola koji *guignolet* i *kirsch* predstavljaju u ukupnom volumnom sadržaju čistog alkohola u *guignolet kirschu*.

PRILOG III.

DINAMIČKI SISTEM STARENJA ILI SISTEM „CRIADERAS Y SOLERA” ILI „SOLERA E CRIADERAS”

Dinamički sistem starenja ili sistem „*criaderas y solera*” ili „*solera e criaderas*” sastoji se od periodičnog ispuštanja dijela *brandyja* sadržanog u svakom od bureta ili spremnika od hrastova drveta koji čine jedan nivo starenja te od dolijevanja odgovarajućih količina *brandyja* ispuštenog iz drugog, prethodnog nivoa starenja.

Definicije

„Nivo starenja” znači svaka skupina bureta ili spremnika od hrastova drveta iste starosti kroz koje prolazi *brandy* u postupku starenja. Svaki nivo naziva se „*criadera*”, osim posljednje, koja prethodi punjenju *brandyja* u boce i koja se naziva „*solera*”.

„Ispuštanje” znači djelomični volumen *brandyja* koji se ispušta iz svakog bureta ili spremnika od hrastova drveta određenog nivoa starenja te se dodaje u burad ili spremnike od hrastova drveta sljedeće u nizu nivoa starenja ili, u slučaju „*solere*”, puni u boce i otprema.

„Dolijevanje” znači volumen *brandyja* iz buradi ili spremnika od hrastova drveta određenog nivoa starenja koji se dodaje i miješa sa sadržajem buradi ili spremnika od hrastova drveta sljedeće u nizu nivoa starenja.

„Prosječna starost” znači vremenski period koji odgovara rotaciji ukupnih zaliha *brandyja* u postupku starenja, izračunato dijeljenjem ukupnog volumena *brandyja* sadržanog u svim nivoima starenja s volumenom ispuštenog *brandyja* iz posljednjeg nivoa starenja – „*solere*” – tokom godine dana.

Prosječna starost *brandyja* ispuštenog iz „*solere*” izračunava se prema sljedećoj formuli: $t = V_t/V_e$, u kojoj je:

- t prosječna starost, izražena u godinama
- V_t ukupni volumen zaliha u sistemu starenja, izražen u litrama čistog alkohola
- V_e ukupni volumen proizvoda ispuštenog iz sistema tokom godine i namijenjenog otpremanju, izražen u litrama čistog alkohola.

Kada je riječ o buradima ili spremnicima od hrastova drveta obujma do 1 000 litara, godišnji broj ispuštanja i dolijevanja manji je ili jednak dvostrukom broju nivoa starenja u sistemu, kako bi se osiguralo da najmlađi dio bude star šest mjeseci ili stariji.

Kada je riječ o buradima ili spremnicima od hrastova drveta obima većeg od 1 000 litara, godišnji broj ispuštanja i dolijevanja manji je ili jednak broju nivoa starenja u sistemu kako bi se osiguralo da najmlađi dio bude star jednu godinu ili stariji.

O B R A Z L O Ž E N J E

NACRTA ZAKONA O JAKIM ALKOHOLNIM PIĆIMA

I - PRAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje Zakona o jakim alkoholnim pićima, sadržan je u članu III.1 tačka b) koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI, i članu IV.A.20. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivom ovlaštenju Federacije utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politiku korištenja zemljišta na federalnom nivou, a Parlament Federacije, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti, te u članu III.2. tač. c) i i) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojem su federalna vlast i kantoni nadležni za politiku čovjekove okoline i korištenje prirodnih bogatstava.

II - RAZLOZI DONOŠENJA

Razlog za donošenje Zakona o jakim alkoholnim pićima je što trenutno ne postoji propis koji reguliše ovu oblast, zbog čega ne postoje ni pouzdani podaci o proizvodnji alkoholnih pića u Federaciji BiH, te se ova proizvodnja nalazi u tzv. „sivoj zoni“, gdje je prema procjenama preko 60% proizvodnje i prometa jakih alkoholnih pića tržišno nekontrolisano. Uslijed ovakvog stanja, domaći proizvođači pribjegavaju zapošljavanju radnika na crno, što takve zaposlenike stavlja u izuzetno negativan položaj u smislu nemogućnosti ostvarenja socijalne i zdravstvene zaštite, penzijskog osiguranja i dr. prava po osnovu rada. Pored toga, „pravi“ proizvođači alkoholnih pića u Federaciji BiH susreću sa nizom problema u proizvodnji i prometu, neloyalnom konkurencijom i sl.. Ovakvo stanje također direktno utiče i na Budžet Federacije BiH zbog neubiranja poreza, akciza, doprinosa na plate, carina i sl.

Do donošenja Zakona o vinu, rakiji i drugim proizvodima od grožđa i vina („Službeni glasnik BiH“, broj 25/08), u skladu sa ustavnim odredbama, kao preuzeti propis primjenjivao se republički Zakon o vinu i rakiji („Službeni list SR BiH“, br. 26/89 i 29/90).

Isti je stavljen van snage donošenjem Zakona o vinu, rakiji i drugim proizvodima od grožđa i vina na nivou Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 25/08). Ovim zakonom iz 2008. godine, iako stoji u nazivu zakona, nije propisana proizvodnja rakije niti je na osnovu istog donesen bilo kakav podzakonski akt.

Zbog nedostataka i nemogućnosti provođenja državnog Zakona o vinu, rakiji i drugim proizvodima od grožđa i vina, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH je pokrenulo proceduru donošenja novog zakona o vinu, što je prouzrokovalo da ponovo za proizvodnju i promet rakija i drugih alkoholnih pića (osim vina od grožđa) nema propisa.

Kako bi bar privremeno riješili problem nedostatka propisa iz ove oblasti, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je kao privremeno rješenje do donošenja Zakona o jakim alkoholnim pićima, donijelo Pravilnik o minimalnim tehničko-tehnološkim i kadrovskim uslovima za proizvodnju rakija i voćnih vina („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/14 i 23/15). Pravilnikom su propisani uslovi za proizvodnju, postupak registracije i način stavljanja u promet jakih alkoholnih pića.

U skladu s navedenim je ovo Ministarstvo Programom rada za 2021. godinu, planiralo izradu Prednacrta Zakona o jakim alkoholnim pićima.

Poznata je činjenica da se na području Federacije Bosne i Hercegovine proizvode prije svega voćne rakije, pa je velika zainteresiranost proizvođača voća, a također i grožđa sa područja Federacije BiH, da se osiguraju zakonski uslovi, odnosno donesu propisi kojim će se regulisati proizvodnja i promet prije svega rakija, te i drugih jakih alkoholnih pića.

Značajan dio proizvodnje rakija se obavlja na tradicionalan način, bez standardizacije kvaliteta. Ove rakije se uglavnom prodaju u rinfuznom stanju i van „legalnih“ tokova. Proizvodnja rakija na tradicionalan način može biti perspektivna, uz poboljšanja putem udruženja proizvođača rakija, a zatim i kroz zaštitu geografskog porijekla ovih proizvoda.

Ovim Zakonom se omogućava da fizička lica destilat koji prevazilazi njihove potrebe, mogu legalno prodati drugom proizvođaču destilata, odnosno jakog alkoholnog pića. Također omogućava se i praćenje svih tokova cjelokupnog procesa proizvodnje jakog alkoholnog pića, od osnovne sirovine za proizvodnju, do konačno upakovanog proizvoda u bocu, čime se garantuje porijeklo i kvalitet.

Regulisanje sektora jakih alkoholnih pića važno je i radi sigurnosti i zaštite zdravlja i interesa potrošača. Uzimajući u obzir obavezu usklađivanja s propisima EU, potrebno je propisati pravila koja se primjenjuju za proizvodnju jakih alkoholnih pića, njihov kvalitet, postupak zaštite geografskog porijekla, te druga pitanja od značaja za jaka alkoholna pića.

Imajući u vidu gore navedene probleme, glavni cilj donošenja Zakona o jakim alkoholnim pićima je obezbijediti zakonodavno–pravni okvir za sektor jakih alkoholnih pića i uspostaviti jedinstveno i uređeno tržište u skladu sa EU standardima“, kojim će se:

a) uspostaviti Registar proizvođača jakih alkoholnih pića, definisati uslovi za bavljenje proizvodnjom jakih alkoholnih pića, uspostaviti efikasan sistem za ispitivanje kvaliteta i organoleptičko ocjenjivanje, osigurati kontrola proizvodnje, upoznati proizvođače s mogućnostima zaštite geografskog porijekla jakih alkoholnih pića, stavljanje u promet, i dr.;

b) izvršiti podjela nadležnosti između federalnog, kantonalnog i općinskog nivoa vlasti u Federaciji BiH u segmentu uspostave i vođenja registara, praćenja proizvodnje, stavljanja jakih alkoholnih pića u promet i dr.;

c) izvršiti uspostava efikasnog i djelotvornog sistema inspeksijske kontrole i nadzora u proizvodnji jakih alkoholnih pića i

d) te “riješiti” i druga pitanja od značaja za sektor jakih alkoholnih pića.

Realizacijom aktivnosti navedenih u prethodnom stavu (tač. a), b), c) i d) indirektno bi se obezbijedilo punjenje Budžeta u skladu sa Zakonom o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 49/09) i podzakonskim aktima donesenim na osnovu istog.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Poglavlje I – Opće odredbe (čl. 1., 2., 3., 4. i 5.)

U ovom poglavlju date su opšte odredbe koje se odnose na sadržaj i primjena Zakona, značenje pojmova i definicija koji se koriste u tekstu Zakona, te naziv propisa EU sa kojima je vršeno usklađivanje Zakona.

Poglavlje II – Proizvodnja jakih alkoholnih pića (čl. 6., 7., 8., 9., 10. i 11.)

Ovo poglavlje sadrži odredbe o načinu proizvodnje jakih alkoholnih pića, sirovinama za proizvodnju, etil alkoholu poljoprivrednog porijekla i destilatima za proizvodnju jakih alkoholnih

pića. U ovom poglavlju se nalaze i odredbe o razvrstavanju jakih alkoholnih pića, kategorijama alkoholnih pića, te objektima u kojima se proizvode ova pića.

Poglavlje III – Registracija proizvođača jakih alkoholnih pića (čl. 12., 13., 14., 15. i 16.)

U ovom poglavlju definisano je ko može proizvoditi jaka alkoholna pića i destilat poljoprivrednog porijekla radi stavljanja u promet. Propisana je obaveza upisa u Registar jakih alkoholnih pića koji će vršiti nadležni općinski organi, s ciljem da se proizvođačima jakih alkoholnih pića omogući da brže, lakše i jednostavnije dobiju odgovarajuća rješenja o upisu (brisanju) u Registar. Propisano je također da će zbirni registar voditi Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Odredbe koje se odnose na evidencije koje je obavezan da vodi proizvođač jakog alkoholnog pića kao što su: evidencije sirovina, proizvodnje, prometa, obilježavanje posuda i dr., također sadrži ovo poglavlje.

Poglavlje IV – Kvalitet jakih alkoholnih pića (čl. 17., 18. i 19.)

Poglavljem kontrole kvaliteta jakih alkoholnih pića propisano je ko je odgovoran za kvalitet proizvoda, šta podrazumijeva kontrola kvaliteta jakih alkoholnih pića, ko vrši kontrolu kvaliteta jakih alkoholnih pića i uslovi za očuvanje kvaliteta. Kontrola kvaliteta jakih alkoholnih vrši se u skladu sa metodama propisanim važećim propisima.

Poglavlje V – Opisivanje, prezentiranje i označavanje jakih alkoholnih pića (čl. 20., 21., 22., 23., 24., 25. i 26.)

Ovim poglavlje sadrži odredbe koje se odnose na opća pravila za opisivanje, prezentiranje i označavanje jakih alkoholnih pića, njihove službene nazive, na koji način se složenice i aluzije mogu koristiti u označavanju jakih alkoholnih pića, navođenje mjesta porijekla, te i dodatna pravila vezana za opisivanje, prezentiranje i označavanje jakih alkoholnih pića. Također, u ovom poglavlju se nalaze i odredbe o opisivanju, predstavljanju i deklarisanju jakih alkoholnih pića sa geografskom oznakom.

Poglavlje VI – Geografske oznake (čl. 27., 28., 29., 30., 31., 32. i 33.)

Zaštita geografskog porijekla jakih alkoholnih pića definisana je propisom koji je donijela Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta. U skladu s tim, zahtjev za zaštitu geografskog porijekla jakih alkoholnih pića se dostavlja Agenciji za sigurnost hrane BiH. Međutim, s obzirom da su službene kontrole i inspekcijски nadzor nad provođenjem propisa na nivou entiteta, to je bilo potrebno odredbama ovog Zakona propisati šta znači geografska oznaka, ko može koristiti zaštićenu oznaku, od čega su zaštićene geografske oznake jakih alkoholnih pića, kome se podnosi zahtjev za zaštitu, ko vodi Registar geografskih oznaka, te druga pitanja od značaja za geografske oznake, vodeći računa da se ne „ulazi“ u nadležnost državnih organa vlasti.

Ovim poglavljem propisane su i odredbe koje se tiču specifikacije proizvoda, s ciljem upoznavanja proizvođača jakih alkoholnih pića koji su zainteresirani za zaštitu geografske oznake, šta to sadrži specifikacija proizvoda koju uz zahtjev za zaštitu podnose Agenciji za sigurnost hrane BiH. Također, u ovom poglavlju su i odredbe o homonimima, odnosu geografske oznake i žiga, te odredba kojom se pojašnjava kako se vrši zaštita geografske oznake na nivou Evropske unije.

Poglavlje VII – Promet jakih alkoholnih pića (čl. 34., 35., 36., 37. i 38.)

U ovom poglavlju nalaze se odredbe o uslovima za stavljanje u promet jakih alkoholnih pića, donošenju rješenja o stavljanju u promet, uslovi za uvoz i izvoz, te zabrane vezane za promet jakih alkoholnih pića.

Kako je Ustavom Federacije BiH propisano da je u zajedničkoj nadležnosti Federacije i kantona korištenje prirodnih resursa, a Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH, između ostalog, u nadležnosti jedinica lokalne samouprave i utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima, samim tim se nameće rješenje podjele nadležnosti u oblasti ovog sektora između federalnog, kantonalnog i općinskog nivoa vlasti.

Stoga je odredbama ovog poglavlja predloženo da upis u registre proizvođača jakih alkoholnih pića obavljaju nadležni općinski organi, koji vrše i upis u Registar poljoprivrednih gazdinstava i klijenata (RPG/RK). Mnogi podaci o većini proizvođača jakih alkoholnih pića se već nalaze u (RPG/RK), što bi izradom adekvatnog softverskog rješenja, koji bi bio sastavni dio RPG/RK, pojednostavilo uspostavu i vođenje Registra proizvođača jakih alkoholnih pića. S tim u vezi, propisano je da rješenje o stavljanju u unutrašnji promet jakih alkoholnih pića bez geografske oznake donosi nadležni općinski organ vlasti, a za vina sa geografskim porijeklom rješenja donosi nadležno kantonalno ministarstvo.

Federalno ministarstvo bi vodilo objedinjen registar proizvođača jakih alkoholnih pića i donosilo rješenja za izvoz, odnosno stavljanje jakih alkoholnih pića u vanjski promet.

Poglavlje VIII – Naknade troškova (član 39.)

Ovim poglavljem se regulišu naknade troškova vezanih za utvrđivanje uslova, izdavanje rješenja, odobrenja, obavljanje analiza i izdavanje uvjerenja, certifikata, kao i za pregled pošiljki prilikom uvoza, izvoza, te naknade i drugih troškova u skladu sa ovim Zakonom.

Poglavlje IX – Nadzor (čl. 40., 41., 42., 43., 44. i 45.)

Ovim poglavljem je definisano šta sve podrazumijeva upravni nadzor. Pored toga definisano je koja inspekcija vrši nadzor nad provođenjem odredbi ovog zakona, koja su to prava i dužnosti nadležnog inspektora, koje mjere preduzima nadležni inspektor, nadležnost za rješavanje žalbi, te na čiji teret padaju troškovi dorade i prerade koji nastanu zbog postupanja po nalogu inspektora.

U propisivanju odredbi ovog poglavlja vršili smo analizu Zakona o jakim alkoholnim pićima zemalja iz okruženja. Analizom propisa Republike Hrvatske, Crne Gore i Srbije, ustanovili smo da inspeksijski nadzor u proizvodnji i prometu jakih alkoholnih pića i destilata poljoprivrednog porijekla vrši poljoprivredna inspekcija. Rukovodeći se time, odredbama ovog Zakona smo predložili da službene kontrole i inspeksijski nadzor u proizvodnji i prometu jakih alkoholnih pića vrši nadležna poljoprivredna inspekcija, a inspeksijski nadzor i službene kontrole nad primjenom odredbi ovog Zakona u ugostiteljskim objektima tržno, turističko-ugostiteljski ili inspektor za hranu, što ćemo usaglasiti sa Federalnom upravom za inspeksijske poslove.

Poglavlje X – Kaznene odredbe (čl. 46., 47. i 48.)

Kaznenim odredbama su propisane visine kazni za pojedine prekršaje nastale po osnovu ovog Zakona.

Poglavlje XI – Prijelazne i završne odredbe (čl. 49., 50., 51., 52. i 53.)

Ovo poglavlje sadrži prijelazne i završne odredbe, koje se odnose na rokove za usklađivanje poslovanja proizvođača jakih alkoholnih pića sa odredbama ovog Zakona,

primjenu važećih propisa, donošenje podzakonskih akata po osnovu ovog Zakona, rokovi za upis u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića i stupanje na snagu ovog Zakona.

Sastavni dio zakona čine prilozi:

1. Prilog I – Kategorije jakih alkoholnih pića;
2. Prilog II – Posebna pravila koja se odnose na pojedina alkoholna pića;
3. Prilog III – Dinamički sistem starenja ili sistem „Criaderas y solera“ ili „solera e criaderas“.

IV - USKLAĐENOST PROPISA SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Usklađivanje odredbi ovog Zakona vršeno je sa zadnjom konsolidovanom verzijom UREDBE (EU) 2019/787 EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 17. aprila 2019. o definiranju, opisivanju, prezentiranju i označavanju jakih alkoholnih pića, upotrebi naziva jakih alkoholnih pića u prezentiranju i označavanju drugih prehrambenih proizvoda, zaštiti oznaka zemljopisnog porijekla za jaka alkoholna pića, upotrebi etilnog alkohola i destilata poljoprivrednog porijekla u alkoholnim pićima te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 110/2008 (SL L 130, 17.5.2019.), objavljenom 25.05.2021. godine (02019R0787 — HR — 25.05.2021 — 001.003 — 1).

V - PROVJERA PROVOĐENJA PROPISA

Federalno ministarstvo vrši upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona kao i upravni nadzor nad institucijama, ustanovama, federalnim i kantonalnim organima i organizacijama, jedinicama lokalne samouprave, ovlaštenim institucijama, ovlaštenim pravnim licima u obavljanju poslova određenih ovim Zakonom, a koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja.

Službene kontrole i inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega, provode federalni i kantonalni inspekcijski organi, svako u okviru svoje nadležnosti, u skladu sa ovim Zakonom i drugim važećim zakonskim i podzakonskim propisima.

VI - OPIS KONSULTACIJA

U skladu sa članom 9. Uredbe o pravilima za učešće zainteresovane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata ("Službene novine Federacije BiH", broj 51/12), te članom 81. Pravila i postupaka za izradu zakona i drugih propisa Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 71/14), na WEB stranici Ministarstva je 04.11.2021. godine, postavljena **obavijest** kojom se zainteresirana javnost informiše da je Ministarstvo pripremlilo prednacrt Zakona o jakim alkoholnim pićima, da se isti nalazi na WEB stranici Ministarstva, sa linkom za direktan pristup tekstu zakona, tabelom za dostavljanje primjedbi i prijedloga, te drugim informacijama vezanim za konsultacije.

Također, u skladu sa članom 81. Pravila i postupaka za izradu zakona i drugih propisa Federacije BiH, Federalno ministarstvo je u toku konsultacija na tekst Zakona tražilo pisane komentare od slijedećih institucija:

- Agencija za sigurnost hrane BiH,
- Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta,
- Federalno ministarstvo trgovine,

- Kantonalna ministarstva nadležna za poslove poljoprivrede,
- Federalna uprava za inspekcijske poslove,
- Kantonalne uprave za inspekcijske poslove,
- Poljoprivredno-prehrambeni fakultet Sarajevo,
- Savez općina i gradova,
- Privredna komora Federacije BiH,
- Udruženje potrošača i dr.,
- Pojedinim proizvođačima jakih alkoholnih pića koji se nalaze u evidenciji ovog Ministarstva.

Agencija za sigurnost hrane i Poljoprivredno-prehrambeni fakultet su aktivno učestvovali u toku izrade Zakona, tako da nisu imali primjedbi.

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, općine Stolac i Prača, su se izjasnili da **nemaju primjedbi** na predloženi tekst Zakona.

Ostale institucije koje su dostavile pisane primjedbe/komentare:

- Federalna uprava za inspekcijske poslove (poljoprivredna i inspekcija za hranu),
- Uprava za inspekcijske poslove Bosansko-podrinjskog kantona,
- Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNK,
- Općina Prozor -Rama,
- NVO Centar za edukaciju mladih – Travnik.

U daljem tekstu su grupisane primjedbe prema "tematici".

1. Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNK i Općina Prozor-Rama su dostavili slijedeće primjedbe:

1.1. Primjedba na član 11. stav (3) kojim je bilo propisano da obavezu upisa u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića ima proizvođač koji jako alkoholno piće proizvodi za vlastite potrebe i to ako proizvedena količina prelazi 20 litara čistog alkohola godišnje po domaćinstvu, odnosno 50 litara jakog alkoholnog pića u toku godine. Ministarstvo poljoprivrede HNK je predložilo da količina bude 100 litara a Općina Prozor Rama 200 litara.

Prihvaćen je prijedlog Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNK. Znači, proizvođači koji proizvode više od 100 litara jakih alkoholnih pića na godišnjem nivou su dužni samo upisati se u Registar proizvođača jakih alkoholnih pića, bez obaveze plaćanja akciza.

Obrazloženje: Kako je navedeno u primjedbama, veliki je broj manjih proizvođača koji proizvode jaka alkoholna pića za vlastite potrebe, stoga smatramo da trebamo imati bar evidenciju proizvođača koji proizvode jaka alkoholna pića za vlastite potrebe (više od 100 litara), zbog boljeg uvida u sektor jakih alkoholnih pića, planiranja i praćenja tog sektora, kao i zbog zaštite zdravlja potrošača. S obzirom na obavezu postepenog usklađivanja sa EU navodimo primjer Zakona o trošarinama R Hrvatske, gdje je svaki proizvođač jakog alkoholnog pića obavezan prijaviti se u Registar akciznih obveznika. Također u EU, proizvođači jakih alkoholnih pića koji proizvode više od 100 litara jakog alkoholnog pića za vlastite potrebe na godišnjem nivou su akcizni obveznici.

1.2. Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNK je imalo **prijedlog** izmjena u članu 34. na način, da rješenja za stavljanje u unutrašnji promet jakih alkoholnih pića **bez geografskog porijekla** donosi nadležni općinski organ, zato što je najviše proizvođača jakih

alkoholnih pića bez zaštićenog geografskog porijekla, te je istima zbog blizine, olakšan dolazak i izvršavanje obaveza propisanih ovom zakonom.

Prijedlog je **prihvaćen**.

2. Federalna Uprava za inspekcijske poslove (poljoprivredna inspekcija i inspekcija za hranu) je dostavila slijedeće primjedbe:

2.1. Primjedba Poljoprivredne inspekcije na član 2. stav (2) koji glasi:

“(2) Izuzetno, ako zemlja uvoznica to zahtijeva, jaka alkoholna pića se mogu izvoziti iako ne ispunjavaju uslove kvalitete propisane ovim zakonom, na osnovu dogovorene izvozne kvalitete navedene u ugovoru”, odnosila se na riječ “zahtijeva”. Predloženo da se riječ zahtijeva zamijeni riječju “dozvoljava”.

Prijedlog je odbijen.

Obrazloženje: Stavom (1) člana 2. Zakona je propisano slijedeće:

“(1) Odredbe ovog Zakona primjenjuju se na destilat poljoprivrednog porijekla i sva jaka alkoholna pića koja se nalaze na tržištu Federacije Bosne i Hercegovine, bilo da su proizvedena u Federaciji BiH ili izvan nje, kao i ona namijenjena za izvoz.”

Znači, samo ukoliko inostrani kupac (uvoznik) “**zahtijeva**” drugačiji kvalitet, koji se definiše ugovorom, jaka alkoholna pića se mogu izvoziti i ako nisu u skladu sa ovim Zakonom.

2.2. Primjedba Poljoprivredne inspekcije na član 6. stav (2):

Prijedlog je **prihvaćen**.

Obrazloženje: Preformulisali smo stav (2).

2.3. Primjedba Poljoprivredne inspekcije na član 11. stav (4) a u vezi stava (3) istog člana.

Prijedlog je **prihvaćen**.

Obrazloženje: Brisali smo “sporne riječi”.

2.4. Primjedba Poljoprivredne inspekcije na član 40. (Inspekcijski nadzor) bila je da je termin “nadležna inspekcija” konfuzna odrednica i neodređeno definiranje koja inspekcija poduzima šta, u kojem koraku primjene propisa postupa u skladu sa svojim ovlastima i primjenjuje koju mjeru. (tržna, poljoprivredna, inspekcija za hranu?) Jasno razlučiti nadležnosti između inspekcija na bazi proizvodnje i prometa i uskladiti sa kaznenim odrednicama u članovima 45., 46. i 47.

Inspektor za hranu je dostavio prijedlog kako treba da glasi član 40. ovog Zakona.

Prihvaćen je prijedlog inspektora za hranu, s obzirom da Poljoprivredna inspekcija nije dala prijedlog, samo primjedbu.

3. Federalni agromediteranski zavod Mostar (FAZ)

Primjedbe FAZ-a su se uglavnom odnosile na traženje pojašnjenja, te davanje prijedloga tehničke prirode koji su uglavnom uvaženi. Što se tiče odgovora/pojašnjenja na pojedine odredbe, isti su dati na sastancima sa predstavnicima FAZ-a koji su održani drugim povodom (sastanci vezani za izradu vinogradarskog i vinarskog registra).

4. NVO Centar za edukaciju mladih – Travnik

4.1. Primjedba na član 17. (kontrola kvaliteta) kojom se traži propisivanje “veće” kontrole proizvodnje i kvaliteta.

Prijedlog **prihvaćen djelimično.**

Obrazloženje: U članu 17. iza stave (4) dodaje se novi stav (5) koji propisuje da Federalno ministarstvo donosi Pravilnik o postupku i uslovima ovlašćivanja laboratorija iz stava (4) ovog člana.

Što se tiče kontrole kvaliteta jakih alkoholnih pića, sa zaštićenim geografskim porijeklom ista je propisana Pravilnikom koji je donesen na nivou države i ovim Zakonom u Poglavlju VI – Geografske oznake i Poglavlju IX - Inspekcijski nadzor.

4.2. Primjedba na član 19. (Opća pravila za opisivanje, prezentiranje i označavanje) kojom se traži da na deklaraciji proizvoda obavezno piše da se ne smije prodavati osobama ispod 18. godina, te dodavanje drugih upozorenja vezanih za zdravlje potrošača.

Prijedlog **nije prihvaćen.**

Obrazloženje: Definisano zakonom o trgovine, zaštiti zdravlja potrošača, krivičnom zakonu, Pravilnikom o pružanju informacija potrošačima o hrani.

4.3. Primjedba na član 46. (iznosi novčanih kazni)

Prijedlog **nije prihvaćen.**

Obrazloženje: Smatramo da bi i sa predloženim kaznama, uz adekvatan inspekcijski nadzor postigli dobre rezultate u provođenju propisa.

VII - FINANSIJSKA SREDSTVA

Donošenje ovog Zakona neće trebati dodatna izdvajanja iz Budžeta Federacije BiH, međutim, procjena je da će doći do punjenja Budžeta, prije svega po osnovu akciza na jaka alkoholna pića. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, u Federaciji BiH se godišnje proizvede ukupno 62.205 litara jakih alkoholnih pića (preračunato na čisti alkohol).

Prema pretpostavkama, zbog nepostojanja propisa, 60 % proizvodnje jakih alkoholnih pića se nalazi u “sivoj zoni”, tj. oko 93.300 litara. Računajući na prosjek prihoda od akciza (akcize 15 KM na jaka alkoholna pića, te 8 KM na proizvodnju voćnih rakija, po litru apsolutnog alkohola), prema procjenama, ukupan prihod od akciza na proizvedena jaka alkoholna pića (60%) u Federaciji BiH bi bio oko 1,026,382 KM.

Prema zadnjoj objavljenoj Odluci UO Uprave za indirektno oporezivanje BiH, broj 02-17-03-4-1/2020 od 29.11.2020. godine utvrđeni, su privremeni koeficijenti raspodjele sredstava sa jedinstvenog računa prema kojoj privremeni koeficijent raspodjele sredstava za Federaciju BiH iznosi 62.83%, što preračunato na ukupni procijenjeni prihod iznosi 636,357 KM.

S obzirom da će nakon donošenja Zakona kantoni/gradovi/općine donijeti dopune svojih propisa o troškovima/taksama, nije moguće donijeti bilo kakvu procjenu prihoda za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti (donošenje rješenja i dr.).

